

~~4924~~ A6013.

Olewiku III. eralisa.

Olewiku

Kalitta Kalender

1899.

Turjew, 1898.

Trüftud A. Grenzsteini juures.

S. Kaplan'i ja Press'i

meeste- ja naisterahwa walmis riiete kauplus

Jurjewis,

Aleksandri uul. nr. 8 ja 10.

Soowitab igal ajal omast suurest ladust meeste-
rahwa talwe kui ka suwe ülikondasid, talwe ja
suwe palituid, kraega mantlid (Ulstermantel),
cheviotist ja lodenriidest, igat seltsi riidest püksisid,
poolpalituid, iseäranis kasulikud põllumeestele,
mõisawalitsejatele ja mõisaherradele.

Naisterahwa watteritud mantlisid, rotun-
desid ja jakkisid, buckle, drappist, cheviotist ja
krimmer riidest, sügise ja kewade mantlisid, ro-
tundesid ja jakkisid, wihma-mantlisid,
suwe-jakkisid, kraesid ja pelerinesid,
kõiksugu pruugitawates wärwides. Meie naisterahwa
riided saawad kaks korda aastas Parisist, Wiinist ja
Berlinist toodud, kõige uuemate modellide järele wal-
mistatud, nõnda et meil wõimalik on meie auustatud
ostjatele ennegi kõige uuemaid ja paremaid soowitada.

Meie pesujaoskonnas on alati ladu pääl triigi-
särkisid, maniskaid, manshettisid ja krae-
sid. Paale selle willast, poolwillast ja li-
nast ööpesu.

Shlipsisid

kõige uuema moodi järele.

Wäljawalik suur, kaubad hääd,
hinnad odawad.

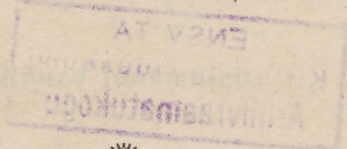
A 6013

Olewiku

Politika Kalender

1899

Olewiku III. erališa.

Turjew. 1898.

A. Grenzsteini trāfikoda.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 24 сентября 1898 года.

27997

Märkide seletamine.

☉ noor kuu.

☾ esimene weerand.

☺ täis kuu.

☾ viimne weerand.

Aasta ajad.

Kewade algab	8. märtsil
Suvi	9. juulil.
Sügise	11. septembril.
Talw	10. detsembril.

Päikese ja kuuwarjutused 1899.

1899 aastal on 2 päikese ja 2 kuuwarjutust.

- 1) Jaoiline päikese warjutus 27. mail, millest meil tella 7 ja 8 wahel hom. ainult weikene pimestus ülemise päikese ääre tülles näha on.
- 2) Täieline kuuwarjutus 11. juulil, mida Europas näha ei ole.
- 3) Ringisujuline päikese warjutus 21. novembril, mida Europas näha ei ole.
- 4) Jaoiline kuuwarjutus 5. detsembril, mis meil näha on. Warjutus algab kell 3,14 min. hom., lõpeb kell 4,54 min. hom.

* * *

Bäljamaa kalender on meie omast 12 päewa ees.

* * *

Mõned sündmused.

	a. p. Kr. f
Bene riigi alustus	862
Jurjewi linna asutus	1030
Ceßlased wõidawad Rootsimaa päälinna Sigtunna ära	1118
Sakslased tulewad Liwimaale	1159
Ristiusku tuuakse Liwimaale	1186
Rita linna asutus	1201
Ceßlaste suur wõit sakslaste ja lätlaste üle Ümera jõel	1210
Danetu Paala lahing ja Lembitu surm	1217
Tallinna linna asutus	1218
Pärnu linna asutus	1254
Harjumaa suur mäs	1343
Trütitunsti üles leidmine	1404

	a. p.	Pr. f.
Buteruse uju hafatus	1492	
Kieweli Gestiikeele Rooma uju katelismus ilmub	1517	
Buteruse uju hafatus meie todumaa	1523	
Buteruse weike katelismus Gestiikeeles	1553	
Gesplaste wiimine wastuhallamine	1560	
Ordu löpp, Poola aja hafatus	1561	
Esimene Wenekeeli raamat trükitakse	1564	
Piiwimaa langeb Rootsi alla	1629	
Gustaw Adolf ajutab ülikooli Jürjewi	1632	
Wana kätt	1657	
Suur nälg Piiwi- ja Gestiimaal	1695	
Peterburi linna asutus	1703	
Meie todumaa saab Wene walitsuse alla	1710	
Teine kätt	1710	
Terwe piibel Gestiikeeles	1739	
Wilde-Gupel „Ühikesse õpetusse“ ilmub iga nädala Põltsamaal	1766	
Esimene Soomekeeli ajaleht ilmub	1776	
Praeguse Jürjewi ülikooli asutus	1802	
Soomemaa saab Wene alla	1809	
Prantfilased Moskwas	1812	
Wabaduse kuulutus Gestiimaal	1817	
Wabaduse kuulutus Piiwimaal	1819	
D. W. Rastigi Eesti ajaleht ilmub	1821	
Piiwimaal pannakse esimesed priinimed	1822	
Krimmi sõja alustus	1853	
Kalewipoeg ilmub	1859	
Wabaduse kuulutus Wenemaal	1861	
Türgi sõja alustus	1877	
Rahukohtu sisseseadmine Balti kubermangudes	1889	
Keiser Nikolai II. walitsuse hafatus	1894	
Keiser Nikolai II. kroonimine	1896	
Üleüldine rahwa lugemine Wene riigis	1897	

Januar

31 päewa.

**1	R.	Rääri päew.	13
2	L.		14
3	P.	Pühap. p. Rääri p.	15
4	E.		16
5	L.		17
**6	R.	Rolme tuninga p.	18
7	R.	[☾] L. 6,23 m. p. L.	19
8	R.		20
9	L.		21
10	P.	Paawli p.	22
11	E.		23
12	L.		24
13	R.		25
14	R.	☺ L. 9,21 m. p. L.	26
15	R.		27
16	L.		28
17	P.	Tõnise p.	29
18	E.		30
19	L.		31
20	R.		1
21	R.		2
22	R.	☾ L. 7,11 m. p. L.	3
23	L.		4
24	P.	3. P. p. 3. R. p.	5
25	E.		6
26	L.		7
27	R.		8
28	R.		9
26	R.	☉ L. 11,19 m. e. L.	10
30	L.		11
31	P.	4. P. p. 3. R. p.	12

I a a d a d.

Kuberm. walitsuse käsu jä-
rele ei ole luba ei laup. ega
pühap. laata pidada, waid
lui nõnda juhtub, peetakse ta
järgmisel tööpäewal ära.

Januar.

7. Jurfewis, 3 näd.
7. Orgital, 2 p.
7. Riias, 3 p.
7. Wõrus, 3 p.
8. Walgas, 2 p.
10. Heinastes, 2 p.
10. Haapsalus, 2 p.
10. Rasinal, 2 p.
11. Iðelehtmes, 2 p.
17. Koluweres, 2 p.
20. Raplas, 2 p.
25. Wiljandis, 3 p.
27. Rakweres, 2 p.
— Pärnus wiimisel es-
masp. ja teisip. ja-
nuaril.

Webruar.

2. Baltiskis, 2 p.
3. Wiljandis, 8 p.
3. Reblastes, 2 p.
4. Jurfamis, 2 p.

Februar

28 päeva.

1	☾		13	
*2	☾	Rüünlä päew	14	4. Rägina mäel, S.-Läht-
3	☾		15	rus, 2 p.
4	☾		16	4. Wõrus, 1 p.
5	☾	☾ f. 10,39 m. e. l.	17	6. Paides, 2 p.
6	☾		18	6. Harms, 2 p.
7	☾		19	8. Walgas, 2 p.
8	☾	5. P. p. 3. R. p.	20	12. Kurelaares, 10 p.
9	☾		21	15. Wiljandis, 2 p.
10	☾		22	15. Riias, 8 p.
11	☾		23	15. Alatskiwil, Winal 1 p.
12	☾		24	18. Tõhwis, 3 p.
13	☾	☺ f. 4,3 m. p. l.	25	20. Oisus, Türi k. 2 p.
14	☾		26	20. Kiwiloa, Harjum. 2.
15	☾	9. P. e. Krist. ül. p.	27	22. Wõrus, 8 p.
16	☾		28	23. Orisaares, Saare-
17	☾		1	maal, 2 p.
18	☾		2	23. Sutlemas, 2 p.
19	☾		3	23. Hageris, 2 p.
20	☾		4	24. Kulinas, 1 p.
21	☾	8. P. e. Krist. ül. p.	5	27. Amblas, 2 p.
22	☾	☾ f. 5,54 m. e. l.	6	28. Pilguse m. Saare-
23	☾		7	maal, 2 p.
24	☾	Madise päew	8	— Audrus, reedel enne
25	☾		9	Wafslapäewa; Rihulas
*26	☾	Wõi nädal	10	esmasp. enne Wafsla-
*27	☾	☺ f. 9,40 m. p. l.	11	päewa.
28	☾	Paastu püha	12	

Märts.

1. Kodijärwes, Turjewi maak.

Märts

31 päewa.

1	E.		13	
2	E.	Wastla näew	14	
3	R.	Tuha päew	15	1. Waimastweres.
4	R.		16	3. Hannus.
5	R.		17	3. Raka mal. Amblas,
6	E.		18	2 p.
7	P.	D t. 5,11 m. p. l.	19	4. Kasnal.
8	E.	Kewade algab k. 10 p. l.	20	5. Kallastel, Kokoral.
9	E.		21	— Rapolas, esimesel selle
**10	R.	Palwe p. 1. Kwa-	22	kuu esmasp. 2 p.
11	R.	[tember.	23	9. Laikweres, 2 p.
12	R.		24	9. Watlas.
13	E.		25	10. Wasknarwas, 3 p.
14	P.	2. P. paastus.	26	10. Ruhjas.
15	E.	☺ t. 8,6 m. e. l.	27	10. Pikajärwe Riitse kõrtsi
16	E.		28	juures.
17	R.		29	12. Woldis.
18	R.		30	12. Wätke-Wilas.
19	R.		31	13. Wana-Pranglis.
20	E.		1	13. Kärjala Sulbi alemis.
21	P.	3. P. paastus.	2	15. Kellamäe mõisas, 2 p.
22	E.	☾ t. 1,43 m. p. l.	3	15. Paides, 2 p.
23	E.		4	20. Sõristes.
24	R.		5	20. Ilukal, 2 p.
*25	R.	Paastu Maarja p.	6	20. Wana-Antslas.
26	R.		7	20. Kloogas.
27	E.		8	— Keila kiriku juures
28	P.	4. P. paastus.	9	esmasp. pärast 3. püha
29	E.	☼ t. 8,8 m. e. l.	10	paastus.
30	E.		11	— Helap. enne Suurt
31	R.		12	Heljap. Walguta m.

April

30 päeva.

1	R.	Karjalaskmise päev.	13	April.	
2	R.		14		
3	L.		15		
4	P.	5. P. paastus.	16	1.	Wasse-Pranglis.
5	E.		17	1.	Sadukülas.
6	L.	☾ t. 12,30 m. p. l.	18	4.	Hue-mõisas, Koje k.
7	R.		19	2 p.	
8	R.		20	5.	Preedi wallas, Koeru
9	R.		21	k. 2 p.	
10	L.		22	6.	Luutsnikus.
**11	P.	Palmipunde p.	23	8.	Riias, 4 p.
12	E.		24	8.	Pilguse m. Saarem.
13	L.	☺ t. 9,9 m. p. l.	25	10.	Wõrus, 2 p.
14	R.	Ränni päev.	26	10.	Wallas, 2 p.
**15	R.	Suur Neljap.	27	10.	Wassulas, Turjem
**16	R.	Suur Reede.	28	maak.	
17	L.		29	11.	Hue-Lõwes, Saarem.
**18	P.	1. Ülestõusm.p.	30	3 p.	
**19	E.	2. Ülestõusm.p.	1	12.	Hellamaa kõrtsi j.
*20	L.	3. Ülestõusm.p.	2	Hisst k. 2 p.	
*21	R.	[☾ t. 7,34 m. p. l.]	3	12.	Soonistes, 2 p.
*22	R.		4	14.	Pikknurme kõrtsi j.
**23	R.	Jüri p. Reisri	5	Sadukülas.	
24	L.	[proua nimep.]	6	15.	Krüüneris.
25	P.	1. P. p. Kr. ül.p.	7	16.	Walgas, 2 p.
26	E.		8	16.	Sulaojal, Kambja k.
**27	L.	Troonip. sünn. p.	9	16.	Ahjas, 2 p.
28	R.	[☺ t. 7,62 m. p. l.]	10	17.	Hõos, 2 p.
29	R.		11	18.	Hisstis.
30	R.		12	19.	Alamustes.
				19.	Tõrwas.
				20.	Ruhjas.
				20.	Otepäas, 2 p.

Mai

31 päeva.

1	L.			13	
2	P.	2. P. p. Kr. ül. p.		14	20. Koosal, 2 p.
3	E.	Risti leidm. p.	ei näbol.	15	20. Anijas, Garju-Taani k. 2 p.
4	L.			16	22. Soodlas, 2 p.
5	R.	D t. 7,0 m. p. I.		17	23. Järvakandis, 2 p.
**6	R.	Reisri h. sünd. p.	7. täht.	18	23. Kõos.
7	R.			19	— Pärnus esmasp. ja teisp. enne Jüri p.
8	L.			20	— Rakveres, esmasp. ja teisp. p. Pihavõtet, 2 p.
*9	P.	Nigula päev.	ei näbol.	21	— Paides, esimesel neljap. p. Pihavõtet, 2 p.
10	E.			22	— Wiljandis, nädal p. Suurt Meljap.
11	L.			23	— Palmis, kolmap. p. Pihavõtet, 3 p.
12	R.			24	24. Häädemeestel. 2 p.
13	R.	☺ t. 7,36 m. e. I.	6 täht.	25	25. Partsi m. Põlwa k.
**14	R.	Kroonimise p.		26	28. Misfus.
15	L.			27	— Pihulas, nädal p. Pihavõtet.
16	P.	4. P. p. Kr. ül. p.	ei näbol.	28	28. Keolas.
17	E.			29	28. Kuivajõel, Kose Huumõislas.
18	L.			30	29. Kaitaweres.
19	R.			31	
20	R.	☾ t. 12,42 m. e. I.	5. täht.	1	
21	R.			2	
22	L.			3	
23	P.	5. P. p. Kr. ül. p.	ei näbol.	4	
24	E.			5	
**25	L.	Reisri pr. j. p.		6	
26	R.			7	
**27	R.	Taewam. püha	4. täht.	8	
28	R.	☉ t. 8,8 m. e. I.		9	
29	L.			10	
30	P.	6. P. p. Kr. ül. p.	ei nä	11	
31	E.			12	

Mai.

1. Karilatsis, 2 p.
5. Sangastes.
9. Mõõbsus.

Juni

30 päewa.

1	L.		bol.	13	
2	R.			14	— Loodis, Wiljandi
3	R.			15	maak. päew p. Tae-
4	R.	☾ f. 11,43 m.e.l.	3. tll.	16	waminemise püha.
5	L.		tll.	17	
Juni.					
**6	P.	1. Nelipähi p.	18	1.	Wasse-Ruustes.
**7	E.	2. Nelipähi p.	19	11.	Mustwees, 3 p.
*8	L.	3. Nelipähi p.	20	13.	Ambas.
9	R.	Suvi algab	21	16.	Rakweres, 2 p.
10	R.	[2. Kwatember.	22	18.	Walgas.
11	R.	☺ f. 4,7 m. p. l.	23	20.	Paides.
12	L.		2. tll.	20.	Palmis
				20.	Tallinnas, aastalaat
13	P.	Kolmainu J. p.	1. tll.	2	näd.
14	E.		1. tll.	20.	Riias, aastalaat 3 n.
15	L.			20.	Wõrus.
16	R.			22.	Wiljandis.
17	R.			23.	Keilas.
18	R.	☾ f. 6,32 m. e. l.	1. tll.	24.	Kalle m. Järwa maak.
19	L.			—	Jurjewis esmap. enne
					Jaani-päewa nädalat.
20	P.	2. P. p. R. J. p.	2	27.	Tallinnas.
21	E.		3	29.	Tarmastus.
22	L.		4		
23	R.		5		
**24	R.	Jaani päew.	6		
25	R.	☼ f. 10,19 m. p. l.	7		
26	L.		8		
					Juli.
27	P.	7. magaja päew.	9	2.	Karksis.
28	E.		10	—	Pärnus, esimesel selle
29	L.	Peetri Paawli p.	11		kuu esmasp. ja teisip.
30	R.	Paawli mälest. p.	12	10.	Kuresaares, 12 p.
				20.	Riias, 3 p.
				20.	Pärnus, 3 näd.

Juli

31 päewa.

1	R.		13	
*2	R.	Heina Maarja p.	14	August.
3	L.		15	1. Säärel, Saarem. 3 p.
4	P.	3. P. p. R. J. p. ☾	16	9. Adselis.
5	E.	[f. 1,43 m. e. l.	17	10. Moisekatsis.
6	T.		18	10. Walgas.
7	R.		19	12. Patis, Saarde k. 2 p.
8	R.		20	15. Helmes. 2 p.
9	R.	[f. 11,29 m. p. l.	21	15. Marienburgis
10	L.	7. wennaste p. ☺	22	18. Häädemeestel, 2 p.
11	P.	4. P. p. R. J. p.	23	24. Ruhjas.
12	E.		24	24. Wastje-Hõos.
13	T.	Mareta päew.	25	24. Wastemõisas, 2 p.
14	R.		26	24. Roosa mõisas, 2 p.
15	R.	Apostlite lahkum.p.	27	26. Wõrus.
16	R.		28	28. Kilingis.
17	L.	[f. 2,30 m. e. l.	29	29. Kelles.
18	P.	5. P. p. R. J. p.	30	30. Raansus.
19	E.		31	September.
20	T.		1	1. Oisus, Türi k. 2 p.
21	R.		2	1. Torgus, Saarem. 3 p.
*22	R.	Madise p. Reisri	3	1. Kutesaares, 3 p.
23	R.	[ema nimep.	4	1. Raanitses.
24	L.		5	2. Abjas, 2 p.
25	P.	Jakobi p. ☾ f. 1,35	6	2. Tammistes, Pärnum.
26	E.	[m.p.l.	7	4. Râpinas, 2 p.
27	T.		8	4. Husna mõisas, 2 p.
28	R.		9	5. Ruhjas.
29	R.	Olewi päew.	10	4. Sangastes.
30	R.		11	4. Sindis, 2 p.
31	L.		12	6. Takeperas.
				8. Wõlupes, Saarem.

August				31 päema.	
1	P.	Peetri ahelate p.	13	8.	Rõuges.
2	E.	☾ f. 1,42 m. p. l.	14	8.	Põlwas.
3	T.		15	8.	Turjewis, 3 p.
4	R.		16	9.	Rastnas.
5	R.		17	9.	Kivi-Wigalas, 3 p.
*6	R.	Kristuse seletam. p.	18	9.	Adselis.
7	L.		19	9.	Paju m., Saarem.
8	P.	8. P. p. R. J. p.	20	10.	Oppis, Saarem. 2 p.
9	E.	☺ f. 6,32 m. e. l.	21	10.	Järwakandis.
10	T.		22	10.	Paides, 2 p.
11	R.		23	10.	Sürgaweres.
12	R.		24	10.	Goldres.
13	R.		25	10.	Muhu - Suuremõisas,
14	L.		26	4 p.	
*15	P.	Rüti-Maarja p	27	11.	Koigi m., Saarem,
16	E.	☾ f. 1,44 m. e. l.	28	3 p.	
17	T.		29	12.	Wana-Antslas, 2 p.
18	R.		30	13.	Pööraweres.
19	R.		31	15.	Watlaz, 2 p.
20	R.		1	15.	Cortis, 2 p.
21	L.		2	15.	Põltsamaal, 2 p.
22	P.	10. P. p. R. J. p.	3	25.	Kuresaates, 3 p.
23	E.		4	16.	Amblas, 2 p.
24	T.	Pärtli ehk Pärti.	5	16.	Kirepis, 2 p.
25	R.	[mise p. ☺ f. 5,20	6	18.	Rastnal.
26	R.	m. e. l.	7	18.	Orgital.
27	R.		8	19.	Audrus, 2 p.
28	L.		9	20.	Harwas, 3 p.
*29	P.	Johan. surm. p.	10	20.	Mändras, 2 p.
**30	E.	Aleksandri p.	11	20.	Kawastus.
31	T.	☾ f. 11,37 m. e. l.	12	20.	Keenis.

September

30 päeva.

1	R.		13	
2	N.		14	20. Laanemetsas.
3	N.		15	21. Paunes, Madise k.
4	L.		16	21. Sännas.
5	P.	12. P. p. R. J. p.	17	21. Baltiskis.
6	E.		18	21. Keolas.
7	L.	☺ t. 2,20 m. p. l.	19	22. Palmis.
*8	R.	Usfi-Maarja p.	20	23. Kaiweres, Pätastel,
9	N.		21	2 p.
10	N.	Sügise algab.	22	24. Pihulas, 2 p.
11	L.		23	24. Miljandis, 2 p.
12	P.	13. P. p. R. J. p.	24	24. Mõrus, 2 p.
13	E.	[t. 4,50 m. p. l.]	25	24. Sutilemas.
*14	L.	Risti ilend. p. ☾	26	25. Hageris, Harju maak.
15	R.	3. Kwatember.	27	25. Mustjalas, Saarem.
16	N.		28	25. Arulas, 2 p.
17	N.		29	25. Kärdes.
18	L.		30	26. Tallinnas, 3 p.
19	P.	14. P. p. R. J. p.	1	26. Kuresaares, 2 p.
20	E.		2	29. Keblastes, 3 p.
21	L.	Madise päew	3	29. Keilas, 3 p.
22	R.	☼ t. 9,1 m. p. l.	4	29. Alatskimil.
23	N.		5	29. Jurfewis, 3 p.
24	N.	Johannese saam. p.	6	29. Kawanurmes, 3 p.
25	L.		7	29. Walgas, 2 p.
*26	P.	Spet. Johannese p.	8	29. Mahukülas, 2 p.
27	E.		9	29. Wastselinnas.
28	L.		10	29. Rakweres, 3 p.
29	R.	Mihkli päew	11	
30	N.	☾ t. 7,57 m. e. l.	12	

Oktober.

1. Craftweres.
1. Loodes, Saarem.

Oktober

31 päewa.

*1	N.	Maarja täitsm. p.	13	1. Euguses, 3 p.
2	L.		14	1. Kaarma Suuremõisas, Saarem. 3 p.
**3	P.	Õituse püha	15	1. Heinastes, 3 p.
4	E.		16	2. Mastemõisas, 2 p.
5	T.		17	2. Rakweres, 3 p.
6	R.	☺ f. 11,52 m. p.l.	18	2. Rannus.
7	N.		19	2. Suures-Lähtus, 2 p.
8	N.		20	4. Lähtus, 2 p.
9	L.		21	4. Kolumeres, 2 p.
10	P.	17. P. p. R. J. p.	22	4. Jõhwis, 3 p.
11	E.		23	4. Huustakus, 2 p.
12	T.		24	— Raplaa esimesel reedel pärast Mihkli päewa.
13	R.		25	— Jõelehmes nädal p. Mihkli päewa.
14	N.	☾ f. 11,27 m. p.l.	26	5. Awinurmes, 2 p.
15	N.		27	5. Wõõbsus.
16	L.		28	6. Luutsnikus.
**17	P.	Borti päew	29	6. Tarwastus, 2 p.
18	E.	Luukase päew	30	7. Preedis.
**19	T.	Lut. usu ülesw. p.	31	8. Haapjalus.
20	R.		1	9. Raekweres, 2 p.
**21	N.	Reisri hra tr. p.	2	9. Kärjala Sulbis.
*22	N.	Kaasani-Maarjap.	3	10. Taalis.
23	L.	☼ f. 12,14 m.p.l.	4	10. Rõos, 2 p.
24	P.	19. P. p. R. J. p.	5	10. Moisekatsis, 2 p.
25	E.		6	10. Masulas, Jurfewi m.
26	T.		7	11. Laates, Sangaste k.
27	R.		8	12. Soonistes, 2 p.
28	N.	Siimon Juudas	9	12. Hellamaal.
29	N.	☾ f. 3,22 m. p. l.	10	12. Hissis 2 p.
30	L.		11	
31	P.	20. P. p. R. J. p.	12	

November

30 päeva.

1	E.	Pühade päev	13	
2	L.	Singede päev	14	15. Lustiverez, 2 p.
3	R.		15	15. Pikknurmes, Kursti k.
4	N.		16	3 p.
5	N.		17	15. Orikus, 2 p.
6	L.	☺ f. 12,6 m. p. l.	18	15. Takeperas.
7	P.	21. P. p. R. J. p.	19	15. Rāginamāel, S.-Lāht-
8	E.		20	rus, 3 p.
9	L.	[Luteruse f.	21	16. Ahjas, 2 p.
10	R.	Mārdi p. Martin	22	17. Matlas.
11	N.	Martin Piiskopp	23	18. Sindis.
12	N.		24	18. Mōnistes.
13	L.	☾ f. 8,27 m. e. l.	25	19. Kulinas.
**14	P.	Reisri ema sünd. p.	26	20. Loosis, Pindoral.
15	E.		27	20. Māndras, 3 p.
16	L.		28	22. Nissis.
17	R.		29	23. Mana-Antslas.
18	N.		30	23. Raanitsel.
19	N.		1	25. Arulas, 2 p.
20	L.		2	25. Siika kõrsti j. Must-
				jalas, 3 p.
*21	P.	Surnutep. Peemeti	3	28. Jōgemas.
22	E.	[Maarja p. ☉ f.	4	28. Missus.
23	L.	[2,35 m. e. l.	5	28. Matgas.
24	R.		6	
25	N.	Radrina päev	7	November.
**26	N.	Troonip. nimep.	8	1. Jürjemis.
27	L.	☾ f. 10,50 m. p. l.	9	1. Karus, 2 p.
				4. Illukas.
28	P.	1. Kristuse tul. p.	10	6. Patis.
29	E.		11	10. Mōrus, 2 p.
30	L.	Andrese päev	12	

Detsember

31 püha.

1	R.		13	
2	N.		14	10. Päides, 2 p.
3	R.		15	10. Mustwees, 3 p.
4	L.		16	10. Ruhjas, 2 p.
5	P.	☺ f. 3,18 m. e. l.	17	13. Kanapäs.
**6	E.	Rigula p. Reistri h.	18	16. Wigalas, 2 p.
7	L.	[nimep.	19	16. Mollwetis.
8	R.	Rigula Maarja p.	20	16. Kassinurmes.
9	N.		21	20. Walgas, 2 p.
10	R.	Talw algab.	22	22. Amblas.
11	L.		23	26. Kulinas.
12	P.	3. Kristuse tul. p.	24	25. Wiljandis, 3 p.
13	E.	☾ f. 5,45 m. e. l.	25	25. Pöörameres.
14	L.		26	
15	R.	4. Kwatember.	27	Detsember.
16	N.		28	1. Alatskiwil.
17	R.		29	1. Masknarwas, 3 p.
18	L.		30	6. Mõõbus.
19	P.	4. Kristuse tul. p.	31	10. Krüüneris.
20	E.	☉ f. 3,39 m. p. l.	1	10. Riias kuni 10. ja-
21	L.	Tooma päew.	2	nuarini.
22	R.		3	10. Ruhjas.
23	N.		4	13. Mõrus, 3 p.
24	R.	Adam ja Eewa.	5	16. Päides, 2 p.
**25	L.	1. Jõulu püha.	6	20. Meskemõis.
**26	P.	2. Jõulu püha.	7	27. Walgas, 10 päewa.
*27	E.	Ewang. Johannes	8	— Märjamaal, p. 3. Kr.
28	L.	[☾ f. 7,27 m. e. l.	9	tulem. püha.
29	R.		10	— Pärnus, esmasp. ja
30	N.		11	teistp. enne Jõulu.
31	R.	Silvester.	12	

Päitese tõus ja loojaminek.

Tõus. Loode.				Tõus. Loode.			
	Ruup.	£. M.	£. M.		Ruup.	£. M.	£. M.
Jaanuar	1	8 40	3 38	Juli	1	3 15	8 55
	7	8 31	3 51		7	3 26	8 45
	14	8 19	4 07		14	3 39	8 32
	21	8 05	4 24		21	3 52	8 18
	28	7 48	4 42		28	4 08	8 02
Febbruar	1	7 38	4 52	August	1	4 17	7 51
	7	7 23	5 06		7	4 30	7 36
	14	7 04	5 23		14	4 46	7 16
	21	6 45	5 39		21	5 00	6 58
	28	6 25	5 56		28	5 15	6 38
Märts	1	6 22	5 58	September	1	5 24	6 27
	7	6 11	6 22		7	5 37	6 09
	14	5 46	6 27		14	5 52	5 50
	21	5 26	6 43		21	6 03	5 29
	28	5 06	6 58		28	6 24	5 09
April	1	4 55	7 07	Oktober	1	6 30	5 01
	7	4 39	7 20		7	6 43	4 45
	14	4 21	7 37		14	7 00	4 28
	21	4 02	7 53		21	7 17	4 10
	28	3 45	8 08		28	7 35	3 52
Mai	1	3 39	8 14	November	1	7 44	3 44
	7	3 27	8 27		7	7 59	3 33
	14	3 15	8 40		14	8 13	3 21
	21	3 04	8 52		21	8 28	3 11
	28	2 56	9 02		28	8 40	3 06
Juni	1	2 54	9 06	Detsember	1	8 43	3 05
	7	2 54	9 08		7	8 49	3 05
	14	2 57	9 09		14	8 52	3 10
	21	3 01	9 07		21	8 51	3 17
	28	3 10	9 00		28	8 46	3 29

Wene Keiserlik suguwõsa.

Keiserlik Majesteet, Keisri Herra

Nikolai Aleksandrowitsch, Wene riigi Njewalitseja, sünd. 6. mail 1868 (nimepäew 6. detš.)

Keisri Majesteedi Kõrge Ema, **Keiserlik Majesteet Keisri Proua, Maria Feodorowna**, sünd. 14. novembril 1847 (nimepäew 22. juulil); oli abielus Keisri **Aleksander III.** (Sumala rahusse läinud 20. oktoobril 1894.)

Keiserlik Majesteet Keisri Proua, **Aleksandra Feodorowna**, sünd. 25. mail 1872 (nimepäew 23. aprillil) abielus 14. novembrist saadik 1894. Hesseni Suurhertsogi Ludwig IV. ja Tema Abikaasa Suurhertsoginna Alice tütar.

Keiserlik Kõrgus, Auujärjepärija, Tšesarewitsch ja Suurwürst **Georg Aleksandrowitsch**, sünd. 27. aprillil 1871 (nimepäew 26. novembril).

Keiserliku Majesteedi Kõrgeid Tütred:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Olga Nikolajewna**, sünd. 3. novembril 1895 (nimepäew 11. juulil).

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Tatjana Nikolajewna**, sünd. 29. mail 1897 (nimepäew 12. jaanuaril).

Keisri Herra Kõrge Wend ja Kõrgeid Sõed:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Mihail Aleksandrowitsch**, sünd. 22. novembril 1878 (nimepäew 22. novembril).

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Akseniä Aleksandrowna** (waata alamal).

Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Olga Aleksandrowna**, sünd. 1. junil 1882 (nimepäew 11. juulil).

Keisri Herra Kõrgeid Onud ja Tädid:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Wladimir Aleksandrowitsch**, sünd. 10. aprillil 1847 (nimepäew 15. juulil).

Tema abikaasa: Keiserlik Kõrgus, Suurwürstinna **Maria Pawlowna**, sünd. 2. mail 1854 (nimepäew 22. juulil). Nende lapsed, Keiserlikud Kõrgused: Suurwürst **Kirill Wladimirowitsch**, sünd. 30. septembril 1876

(nimepäew 11. mail). Suurwürst **Boris Wladimirowitsch**, sünd. 12. nowembril 1877 (nimepäew 2. mail). Suurwürst **Andrei Wladimirowitsch**, sünd. 2. mail 1879 (nimepäew 30. nowembril). Suurwürstinna **Jelena Wladimirowna**, sünd. 17. jan. 1882 (nimep. 21. mail.) Keiserlit Rõrgus, Suurwürst **Aleksei Aleksandrowitsch**, sünd. 2. januaril 1850 (nimepäew 20. mail). Keiserlit Rõrgus, Suurwürst **Sergei Aleksandrowitsch**, sünd. 29. aprilil 1857 (nimep. 5. julil). Tema abitaasa, Keiserlit Rõrgus, Suurwürstinna **Jelisaweta Feodorowna**, sünd. 20. oktobril 1864 (nimep. 5. septembril). Keiserlit Rõrgus, Suurwürst **Pawel Aleksandrowitsch**, sünd. 21. sept. 1860 (nimepäew 29. junil), oli abielus Keiserliku Rõrguse Suurwürstinna **Aleksandra Georgiwnaga** (surnud 12. septembril 1891). Tema lapsed: Keiserlit Rõrgus, Suurwürst **Dimitri Pawlowitsch**, sünd. 6. sept. 1891 (nimep. 21. sept.). Keiserlit Rõrgus Suurwürstinna **Maria Pawlowna**, sünd. 6. aprilil 1890 (nimep. 22. julil). Keiserlit Rõrgus, Suurwürstinna **Maria Aleksandrowna**, sünd. 5. oktobril 1853 (nimep. 22. julil), abielus Kuningliku Rõrguse, Inglise printsi Saksen-Koburg-Gotha Hertsoigi Alfred Ernst Albertiga.

Keiserlit Rõrgus, Suurwürstinna **Aleksandra Jossowna**, sünd. 26. junil 1830 (nimep. 23. aprilil), oli abielus Keiserliku Rõrguse, Suurwürsti Konstantin Nikolajewitschiga, (surnud 13. jan. 1892). Tema lapsed: Keiserlit Rõrgus, Suurwürst **Nikolai Konstantinowitsch**, sünd. 2. webruaril 1850 (nimep. 6. detsembril). Keiserlit Rõrgus, Suurwürst **Konstantin Konstantinowitsch**, sünd. 10. augustil 1858 (nimep. 21. mail). Tema abitaasa: Keiserlit Rõrgus, Suurwürstinna **Jelisaweta Mawriksijewna**, sünd. 13. januaril 1865 (nimep. 5. septembril). Nende lapsed: Rõrgused, Würst **Joann Konstantinowitsch**, sünd. 23. junil 1886 (nimep. 24. junil). Würst **Gabriel Konstantinowitsch**, sünd. 3. julil 1887 (nimep. 13. julil). Würst **Konstantin Konstantinowitsch**, sünd. 20. detsembril

- 1890 (nimep. 21. mail). Wärsi Oleg Konstantinowitsch, sünd. 15. now. 1892 (nimep. 20. sept.). Wärsi Igor Konstantinowitsch, sünd. 29. mail 1894 (nimep. 5. junil). Wärsinna Tatjana Konstantinowna, sünd. 11. jan. 1890 (nimep. 12. jan.).
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsi **Dimitri Konstantinowitsch**, sünd. 1. junil 1860 (nimep. 21. septembril).
- Kuninglik Majesteet, Greeka Kuninganna **Olga Konstantinowna**, sünd. 22. aug. 1851 (nimep. 11. julil), abielus Greeka Kuninga Majesteet Georg I.
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsinna **Vera Konstantinowna**, sünd. 4. webr. 1854 (nimep. 17. septembril), oli abielus Kuningliku Rõrguse, Wärttembergi Hertsiogi Wilhelm Eugeniga.
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsinna **Alessandra Petrowna**, sünd. 21. mail 1838 (nimep. 23. aprillil), oli abielus Keiserliku Rõrguse, Suurwärsi Nikolai Nikolajewitschi Wanemaga (surnud 13. apr. 1891). Tema lapsed:
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsi Nikolai Nikolajewitsch, sünd. 6. nowembril 1856 (nimep. 27. julil).
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsi Peter Nikolajewitsch, sünd. 10. januaril 1864 (nimep. 29. junil). Tema abitaasa, Keiserlik Rõrgus, Suurwärsinna Wilitsa Nikolajewna, sünd. 14. julil 1866 (nimep. 19. julil). Nende lapsed: Rõrgused, Wärsi Roman Petrowitsch, sünd. 5. oktobril 1896 (nimep. 19. julil). Wärsinna Marina Petrowna, sünd. 28. webruaril 1892 (nimep. 28. webruaril). Wärsinna Nadeschda Petrowna, sünd. 3. märtsil 1898 (nimep. 17. sept.).
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsi **Mihail Nikolajewitsch**, sünd. 13. oktobril 1832 (nimep. 8. now.), oli abielus Keiserliku Rõrguse, Suurwärsinna Olga Feodorownaga, (surnud 31. märtsil 1891). Tema lapsed:
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsi Nikolai Mihailowitsch, sünd. 14. aprillil 1859 (nimep. 6. detsembril).
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsi Mihail Mihailowitsch, sünd. 4. oktobril 1861 (nimep. 8. nowembril).
- Keiserlik Rõrgus, Suurwärsi Georg Mihailowitsch, sünd. 11. augustil 1863 (nimep. 26. nowembril).

Keiserlik Rõrgus, Suurwärsst Aleksander Mihailo-
witsch, sünd. 1. aprillil 1866 (nimep. 30. aug.). Tema
abitaasa: Keiserlik Rõrgus, Suurwärsstinna Ksenia
Aleksandrowna, sünd. 25. märtsil 1875 (nimep.
24. januaril). Nende lapsed: Rõrgused, Wärsst Andrei
Aleksandrowitsch, sünd. 12. januaril 1897 (nimep.
30. nowembril). Wärsstinna Irina Aleksandrowna,
sünd. 3. julil 1895 (nimep. 5. mail).

Keiserlik Rõrgus, Suurwärsst Sergei Mihailowitsch,
sünd. 16. septembril 1869 (nimep. 25. septembril).

Keiserlik Rõrgus, Suurwärsstinna Anastasia Mihai-
lowna, sünd. 16. julil 1860 (nimep. 22. detsembril).

Runingliku Rõrguse, Meklenburg-Schwerini Suurhertsogi
Friedrich Franzi leß.

Romanowi sugust keisrid, kes Wenemaad on walitsennud.

Mihail Feodorowitsch	walitses	1613—1645
Aleksei Mihailowitsch	"	1645—1676
Feodor Aleksejewitsch	"	1676—1682
Iwan V. Aleksejewitsch*)	"	1682—1696
Peter I. Aleksejewitsch	"	1682—1725
Katarina I. Aleksejewna	"	1725—1727
Peter II. Aleksejewitsch	"	1727—1730
Anna Iwanowna	"	1730—1740
Iwan VI. Antonowitsch	"	1740—1741
Elisabeth Petrowna	"	1741—1761
Peter III. Feodorowitsch	"	1761—1762
Katarina II. Aleksejewna	"	1762—1796
Paul I. Petrowitsch	"	1796—1801
Aleksander I. Pawlowitsch	"	1801—1825
Nikolai I. Pawlowitsch	"	1825—1855
Aleksander II. Nikolajewitsch	"	1855—1881
Aleksander III. Aleksandrowitsch	"	1881—1894
Nikolai II. Aleksandrowitsch	"	1894

*) Iwan ja Peter Aleksejewitsch walitsesiwad seltis ; nende ala-
eal walitses nende asemel Tšaritsa Sofia Aleksejewna riiti 1682—1689.

Wäljamaa tähtsamate walitsejate nimed.

Austria-Ungaris: Keiser Franz Joseph I.
 Belgias: Kuningas Leopold II. Ludwig Will. Maria Viktor.
 Bulgarias: Würst Ferdinand I. Koburgi prints.
 Daanis: Kuningas Kristjan IX.
 Greekas: Kuningas Georg I.
 Helweetsias: Wabariit.
 Hispanias: Kuningas Alfons XIII.
 Hollandis: Kuninganna Wilhelmine.
 Inglismaal eht Britannias: Kuninganna Viktoria, kes ka India keiserlinna on.
 Italias: Kuningas Humbert I. Rainer Carl Emanuel Johann Maria Ferdinand Eugen.
 Lichtensteinis: Würst Johann II.
 Monakos: Würst Albert.
 Montenegros: Würst Nikolaos I.
 Portugalias: Kuningas Karl I.
 Prantsufemaal: Wabariit.
 Rootsi-Norras: Kuningas Oskar II.
 Rumenias: Kuningas Karl I.
 Saksamaal: Keiser Wilhelm II., kes ühtlasi Preisi kuningas on, ta on ka üle kõige Saksamaa riikide aumwalitseja ja ka pää otsuse tegija.
 Serbias: Kuningas Aletsander I.
 Türgimaal: Suur sultan eht keiser Abdul Hamid Khan II.

Wenemaa rahwalugemise arwud.

Wene riigis elab 129,211,113 inimest.

Wendest elab Euroopa Wenemaal	94,188,750	inimest
Poolamaal	9,442,590	"
Kaukasuses	9,723,553	"
Siberis	5,731,722	"
Kõhtlaane maades	3,415,174	"
Turkestanis, Tagakaspias, Amudarjas ja Pamiris	4,415,101	"
Soomes	2,527,801	"
Hiinas ja Buhharas	6,412	"
Wiiwimaal	1,300,401	"
Kuramaal	672,539	"
Geestimaal	413,724	"

Wenemaa suuremad linnad.

	inimeft.		inimeft.
Peterburi	1,267,023	Niſchni-Nowgorod	98,503
Moſkwa	988,610	Nikolajew	92,060
Warſchawa	614,752	Samara	91,659
Odeſſa	404,651	Minſk	91,113
Łódź	314,780	Woroneſch	84,015
Kiia	282,943	Nowo	73,543
Kiewi	248,750	Drenburg	72,740
Harlow	170,682	Dwiſk	72,231
Tiſtis	159,862	Jaroſlaw	70,610
Wilna	159,568	Cherſon	69,219
Laſchlenb	156,506	Drel	68,557
Saratow	133,116	Witebsk	66,143
Raſan	131,508	Żelaterinodar	65,697
Żelaterinoſlaw	121,216	Šhitomir	65,452
Roſtow, Doni ääres	119,889	Tallinna	64,578
Aſtrahan	113,075	Viibaw	64,500
Baku	112,253	Jurjew (Wiwim.)	42,421
Tuula	111,048	Wittaw	35,011
Kiſchnew	108,506	Biſkwa	29,555

Wenemaa findlused.

Kroonlinn, Eſchläſſelburg, Wiapori, Uſt-Dwiſk, Dw'niſk, Brest-Litowſk, Bobruiſk, Kiew, Warſchawa, Praaga, Nowo-Georgiewſk, Zwangerod, Ģatin, Bender, Sewaſtopol, Kertsch ja Drenburg.

Wenemaa tähtſamad kaubalinnad.

1. Mereäärsed kaubalinnad: Peterburi, Kroonlinn, Kiia, Odeſſa, Wiiburi, Ģelsingi, Turu, Tallinn, Pärnu, Viibaw, Taganrog, Roſtow, Verdjaniſk, Nikolaew, Aſtrahan, Arhangeliſk ja Wladiwostoſ.

2. Maa kaubalinnad: Moſkwa, Raſan, Kiew, Ģarlow, Warſchawa, Żelaterinenburg, Niſhew, Twer, Kõibiniſk, Jaroslaw, Roſtroma, Niſchni-Nowgorod, Simbirſk ja Saratow.

Wenemaa ülikoolid.

- 1) Moskwas, asutatud 1775 aast. 2) Jurjewis, asutatud 1802 aast. 3) Kasanis, asutatud 1804 aast. 4) Har'kowi, asutatud 1804 aast. 5) Peterburis, asutatud 1819 aast. 6) Helsingis (enne Turus), asutatud 1828 aast. 7) Kiemis, asutatud 1824 aast. 8) Odessas, 1855 aast. 9) Warschawis, asutatud 1869 aast. 10) Siberimaal Omatis, asutatud 1890 aastal.

Weneriigi auliigid.

Etiwiltteenistuses.	Sõjateenistuses.	Aunnimi.
1. Riigikantšler.	Rindral feldmarschal.	} Высокопревосходительство.
2. Tšine jalaõunil.	Rindral.	
3. Salanõunil.	Rindral-leitnant.	
4. Tšine riiginõunil.	Rindral-majoor.	} Превосходительство.
5. Riiginõunil.	Oberst (postowalt),	
6. Kollegia nõunil.	Oberst-leitnant.	} Высокоблагородие.
7. Kojanõunil.	— — — —	
8. Kollegia asšessor.	Kapten, rittmeister.	} — — — —
9. Nimenõunil.	Stabitapten, stabirittm.	
10. Kollegia sekretär.	Leitnant.	} Благородие.
11. — — — —	— — — —	
12. Rubermangu sekretär.	Selonde leitnant, tornet.	
13. Senati registrator.	— — — —	
14. Kollegia registrator.	— — — —	

Greeka õigenus.

- Muist (munga) waimulik seisus: 1. Metropolit. 2. Pääpiiskop (aunnimi Высокопреосвященство). 3. Piiskop (Преосвященство). 4. Archtemandrit. 5. Igumen (Высокопреподобие). 6. Walge (kiriku) waimulik seisus: 6. Protokierei (Высокопреподобие). 7. Gierei ehk preester (Преподобие). 8. Protodiakon. 9. Diakon.

Wuteruse usus.

1. Piiskop. 2. Rindralsuperintendent (Высокопреподобие). 3. Konsistorialnõunil. 4. Praost. 5. Alamõpetaja (Высокопреподобие). 6. Õpetaja. 7. Alamõpetaja. 8. Abiõpetaja. (Преподобие).

Wenemaa rahad.

1 rubla on 100 kopikat. Kuld rahad on: 15 rubla, 7½ rubla ja 5 rubla. Hõbe rahad on: 1 rbl., 75 kop., 50 kop., 25 kop., 20 kop., 15 kop., 10 kop. ja 5 kop. Mäsk-rahad: 5, 3, 2, 1, ½ ja ¼ kopikalised. Paberirahad on: 100, 25, 10, 5, 3 ja 1 rublalised.

Wäljamaa rahad.

Soomes: 1 mark = 100 penni = 25 kop.

Belgias: nagu Prantsusemaal.

Daanis: 1 krone = 100 öre = 33¾ kop.

Austrias: 1 gulden = 100 kreutseri = 61¾ kop.

Selle kõrwal ka: 1 krone = 100 hellerit = 30 kop.

Inglismaal: 1 nael sterlingi = 20 schillingit = 6 rbl.

28½ kop., 1 krone = 5 schillingit = 1 rbl. 15 kop.,

1 schilling = 12 penne = 29 kop., 1 penne 2½ kop.

Prantsusemaal: 1 frank = 100 sentimi (ehk 20 sous) = 25 kop.

Greekamaal: 1 drachme = 100 lepta = 22½ kop.

Italias: 1 skudo = 5 liiret (franki) = 1 rbl. 25 kop.

1 liire = 25 kop.

Hollandis: 1 Hollandi dukat = 2 rbl. 94¾ kop., 1 taalre = 1 rbl. 31 kop., 1 gulden = 100 senti = 52½ kop.

Portugalias: 1 mil (1000 reis) = 1 rbl. 89½ kop.

Rootsmaal: 1 krona = 100 öre = 34½ kop.

Schwetsias: nagu Prantsusemaal.

Hispanias: 1 doblon = 100 reali = 6 rbl. 44 kop.

1 duru = 20 reali = 1 rbl. 31½ kop., 1 real = 6½ kop.

Põhja-Amerika ühendatud riikides: 1 dollar = 100 senti = 1 rbl. 33 kop.

Pikkuse mõõdud.

1 penikoorm = 7 wersta á 500 sülda (sashenat) á 3 arschinat á 16 werchjoki. — 1 süld (sashen) á 7 jalga á 12 tolli á 12 kriipsu. — 1 küünar = 21 tolli.

Prantsuse mõõdud, mida pea kõik Europa riigid tarwitavad: 1 millimeeter = 10 kilomeeter á 10 hektomeetrit

á 10 dekameetrit á 10 meetrit á 10 desfemeetrit á 10 tsentimeetrit
á 10 millimeetrit.

1 meeter = 3 jalga.

Prantsuse wana toas = 1,94095 meetrit = 6,39459
Wene jalga. Hus toas = 2 meetrit, 1 kilomeeter = 0,93640
wersta. 1 meeter = 1,40610 arshinat. 1 tsentimeeter =
0,22498 werschokki, ehk 0,49371 tolli. 1 millimeeter =
0,39391 kriipsu.

1 meeter = 1,87582 küünart.

Maa laiuse mõõdud.

1 ruut penikoorm = 49 ruut wersta, 1 ruut werst =
250000 ruut silda (sashenit), 1 ruut sild = 49 ruut jalga.
1 desjatn ehk tiinumaa on 2400 ruut silda ehk 2,9400 waka-
maad, Piirwimaal 1 wakamaa on 25 kapamaad ehk 10,000
ruut maamõõtja küünart s. o. $\frac{1}{3}$ desjatini. 1 tündremaa on
35 kapamaad ehk 14,000 maamõõtja küünart s. o. $\frac{1}{2}$ desja-
tini — Eestimaa 1 wakamaa on 400 ruut silda (sashenat)
ehk $\frac{1}{6}$ desjatini.

Piirwimaa põllumõõt.

Riia kubermangus arvatakse maa hinda taalri arwu
järele. Taalri suurus on maa hääduft mõõda mitmesugune.
Alamal seisaw tabel, kus Riia wakamaa põhjusmõõduks on
pandud, näitab, kui suur taaler maa hääduse järele on.

$1^{40}/_{100}$ wakamaad I. numbri põllumaad	} on 1 taaler.
$1^{18}/_{100}$ " II. " " "	
$2^{10}/_{100}$ " III. " " "	
$2^{30}/_{100}$ " IV. " " "	

Wilja mõõdud.

1 tschetwert = 8 tschetweriku = 64 karnitsat. 1 tschet-
werik = 8 karnitsat.

Eestimaa: Tallinna wakk = 3 külimittu = 6 matti
= 26 toopi. 1 säletus = 24 tündrit = 72 wakka.

Piirwi- ja Kuramaal: 1 Riia wakk = 6 külimittu =
54 toopi. 1 Riia tünder = 2 wakka = $5\frac{1}{3}$ tschetweriku.

Soomemaal: 1 tünder = 30 kappa = 63 kannu.

Prantsusemaal: 1 hektoliter = 10 dekalitert = 100 litert.

1 liter 10 deksilitert = 100 tsentilitert.

Medeliku mõõdud.

1 Medro = 10 kruschka ehk toopi. 1 potschko = 10 medro. 1 okshohwt = 6 ankurt = 180 Riita toopi = 720 korterit. 1 Riita kann = 2 toopi, 1 pudel $\frac{1}{2}$ toopi. 1 Eesti kann 2 toopi. 1 Eesti maat 128 toopi. 1 maat wiina Riimmaal = 120 toopi, maat õlut = 105 toopi.

1 Riita kann = 2,56 litert, 1 pudel = 0,96 litert, 1 kruschka = 1,23 litert.

Kaalud.

1 Pärkurviis (kaal) 10 puuda ehk 20 punda. 1 puud 40 naela (1 pund 20 naela). 1 nael 32 loodi = 96 solotnikku = 9216 dooli.

Prantsuse kaalud: 1 kilogramm = 10 hektogrammi = 100 dekagrammi = 1000 grammi = 2 naela 32 solotnikku. 1 gramm = 10 deksigrammi = 100 tsentigrammi = 1000 milligrammi.

Stempelmaksud (Гербовые сборы).

Stempelmaks maksetakse 5, 10, 15, 60 ja 80 kop. Stempelmargidega ehk weksel- ja stempelpaberitega, mis renteidest ostetakse. 80-kopikalise stempelpoogna ehk liht paberi pääle, millele 80 kop. stempelmarg pääle pannakse, kirjutatakse kõik-sugused palwed (жалобы), wastused (отвѣты), wasturääkimised (возражения), wastulõendused (опровержения), edastkaebamised (отзывы), ja nende kopiad ja nende juurde pandud dokumen-tide kopiad otstustest (копия съ рѣшенія), wolikirjad ja kõik-sugused teadaandmised.

Wekselpaberit tarwitatakse neil kordadel, kui nõudmist üles tähendatakse, mis kellelgi teise inimese enese wastu on. Stempelpaberite pääle kirjutatakse kirjalikud lepingud, nagu kreposti-aktid, dokumentid jne. Nõudmise ja lepingu summa järele maksetakse:

ja järgmise 4 loodi päält omale ja võerale
maale 2 kop.

Rahatirjade eest omale maale iga loodi
päält 7 "

võerale maale 15 gr. päält ($1\frac{1}{6}$ l.) 10 "

finnitamise eest omale maale 7 "

" " võerale maale 10 "

pääle selle iga rubla päält $1\frac{1}{2}$ "

1. jan. 1897 a. saadid võib weitsfemaib summasid
tuni 100 rublani sinna, kus kreisrenteid on, la trans-
fertide taudu (переводъ денегъ) saata.

Postiraha: Ilma hinna (безъ цѣны) pakkide eest
iga naela päält 1 tuni 500 werstani 5 kop.

" " " 500 " 1000 " 10 "

" " " 1000 " 2000 " 20 "

j. n. e. iga uue 1000 wersta päält 10 kop. enam.

Sinjaliste (цѣнные) pakkide eest veel $\frac{1}{2}$ kop rubla
päält ülesantud rahasumma järele.

Rõige weitsfem mats ühe pati eest 20 kop. ja twii-
tungi eest 5 kop.

II.

Telegrammi mats: Iga sõna, mis Euroopa Wene-
maa tohtadesse ja Kaukasiasse telegrahweeritakse, maksab
5 kop., pääle selle wõetakse veel 15 kop. põhjustatfi. Nafia
Wenemaale ja Tagakaspiasse telegrahweerimise eest wõetakse
iga sõna päält 10 kop. ja põhjustatfi 15 kop.

Telegrahwi sõnumid wõetakse iga päew kella 8. hom-
miku tuni lefkõõse tell 12 wastu.

Hoiufassjad.

Postkontorite juures on niisama nagu reteidegi juures
riigipanga hoiufassa, kuhu inimesed wähemal mõõdul oma
raha wõiwad hoida anda, nimelt 25 kopitast pääle tuni
1000 rublani, mille eest $3\frac{3}{4}$ % intressi maksetakse. Kui
fasse maksetud summa 1000 rubla pääle on tõusnud, siis
antakse tema wastu wäärtpaber. Raha wastuwõtmine sün-
nib igal ajal, kui kontor awatud on.

Bildike Tallinna elust 16. aastaja lõpul.

A. Saal.

Gothard von Hansen on Tallinna raadi protokollidest ühe jao Eestimaa kirjanduse seltsi kirja-des ¹⁾ trüki läbi awaldanud, millest meie 16. aastaja eluviisidest weike pildike wõime saada.

1595 kutsuti mag. Gerhard Sagitharius Tallinnasse õpetajaks, kus ta juba kahe kuu järele superintendendiks sai.

Tema oli aga wäga riiata ja häkilise loomuga ning elas sellepärast linnarahwaga alalises tülis. Ainult üht lugu tuntakse temast, kus ta oma wastasega ära leppis. Ta oli arstiga David Wasmariga tülisse läinud ja kaua aega juba jünaritud nad teine teist, kus kokku puutusiwad. Terwe linn teadis sellest rääkida. Linna nõukogu pidi wiimaks wahetele astuma ja tülise otsa katsuma teha. 14. apr. 1597 tuli bürgermeister Herman Luhr kolme rae-herraga Olewiste kiriku käärlambrisje, kuhu mõlemad wastased ka pidiwad tulema. Rahutegijate töö läks korda, wastased leppisid ära ja andisid teineteisele kätt, et edespidi teineteise üle enam paha ei taha kõnelda, waid kui hääd sõbrat kristlikult elada.

Mõni nädal pärast seda oli ühel ilusal maiskuu pühapäewal wähe inimesi kirikus. Pühapäew pärast seda pidas Sagittarius nii käre juttu, et nõukogu seda juba järele hakkas pärima. Tema protokollis 31. mail 1597 loeme: Selle järele kui

¹⁾ Beiträge zur Kunde Liv- u. Kurlands, herausg. von der Estländ. Liter. Gesellsch. III. 1887.

superintendent oma väga ilusa jutluse nende sõnade üle — istub Sumala oma Isa paremal käel — ära oli pidanud, on ta väga suure pahandusega nende üle rääkinud, kes minewal pühapäewal jumalateenistuse ajal koplis (üks kaunis jalutuse paik linna- ligidal mere kaldal, kus sel ajal weel tamme mets kaswis) — olnud, ligi 200 inimest, naised, neitsid ja noored mehed, ning üks wana inimene, kes neitside järele pidi walwama. See heitnud aga magama ja tüdrukud läinud poistega pöössastesse, kus lõugu wahetatud (Mäuler verwechfelt), kõiksugust kergemeelelist nalja tehtud ja . . . Tema tahtwat kõik nimed üleskirjutada ja siis awalikult kantslist ette lugeda ning neile niisugust häbilappi kaela panna, millest nad eluajal lahti ei saawat. Selle juures hüüdis ta püha Kolmainust omale tunnistajaks, et ta seda mitte ei jäta, kui see ka ta kaela matšaks. Siin Tallinnas on nagu Saškeel nii ka kõik auu ja auus olek otsas. Linn on täis h... ja hulguhid ja walitsus ei tee midagi. Oleks nüüd meil weel Peperša, Sandtsted, Rotert! (Bürgermeisterid wanemast ajast.)

Kui nõukogu seda kuulda sai, kuidas selle hää linna nõukogu ja elanikud kõige oma auusate neitsidega ja prouadega awalikult on teotatud, laskis ta superintendenti nõukotta (raekotta) kutsuda, et ta oma töötawa jutluse üle aru annaks. Mik Grambow ja Joh. Bolemann saadeti teda nõukogu ette kutsuma. Ka teistele õpetajale pidi see kutse saadeta. Sagittarius nõudis selle ettekutsumise üle seletust ning ütles siis Grambowile, tema ei tahta mitte nõukogu ilalakkuja olla. Kui teda walju jutluse pärast kutsutud, siis pidada nõukogu asja parem

seista lastma, muidu ei võida jäält midagi hääd wälja tulla, sest tema olla oma jutluse Pühawaimule pidanud. Wõi tahtwat nõukogu talle sõnad suhu panna, mis ta jutluses peab rääkima. Kui tema kantslis seiswat, siis ei olewat ta mitte nõukogu teener. Tema paluda ennaft rahule jätta. Tema seista jalg kõrgemal kui nõukogu. Grambow kostis, et linnawalitsus niisugustest auutumaisft asjust midagi pole kuulnud, ning palus superintendenti, kes kõik oma filmaga näinud, teada anda, kes niisugused inimesed olnud. Sellepääle wastas superintendent, et nende nime de awaldamine tema jüdametunnistuse wasta olla.

Mõne aja järele saadeti saadik teistkorda Sagittariust nõukogu ette kutsuma. Tema wastas lühedelt: „Jah, hää meelega!“ Aga jäi siisgi minemata. Nüüd saadeti firjalik kutse. Selle pääle wastas ta, et ta ei wõiwat ega tahtwat ka mitte tulla. Selle wastupaneku pääle tegi nõukogu otsuseks temale jutluse pidamist mõneks ajaks ära keelata. Sagittarius wastas, see olla talle ükspuhas, kas tema wõi mõni teine jutlust pidawat, aga tema jutluse üle kohtumõistmine ei olla sugugi nõukogu asi. Saadik ütles, tema ei teadwat muud midagi, kui awaldawat nõukogu käsku, et Sagittarius esiotsa enam kantslisse ei tohtiwat minna ja läks ära.

Nüüd nõudis Sagittarius ise, et nõukogu tema seletust kuulda wõtaks. 20. junil tuli ta kõige waimulikkudega. Ta kaebas nõukogu pääle, et see teda jutluse pidamise keelu läbi olla teotanud. Nõukogu pani talle jälle omalt poolt süüks, et tema oma käsu mitmekordses täitmata jätmises enese halwaks pidamist tunnud. Superintendent seletas, et ta omas

jutluses mitte inimesi ei olla teotanud, waid kristlikust armastusest pattu ja häbitööd karistanud. Nõukogu oli selle wabandusega rahul, maanitses teda edespidi Jumalafõna selgeste ja puhtaste õpetada ning pattu ja häbitööd ilma inimese teotuseta karistada ning lubas siis kõik, mis ees olnud, unustada. Sellega oli asi möödas ning tema wastu tõstatud raske kaebtus tühjaks tunnistatud.

Wärsti selle pääle kaebas juure gildi wanem Hans Kampferbeck, et superintendent teda kantslist kuulmata wiisil teotanud. Tema ei olnud haiguse pärast mõni aeg kirikusse wõinud minna, mis pärast superintendent teda lihamõtte jutluses ja pärast Issameie üle peetud jutlustes paganaks, kergemeelseks inimeseks, ihnuksaelaks ja juureks petiste petiseks nimetanud. Nõukogu wõttis kirikus ülekuulamise käpile, kuhu wastasid 17. mail ette tulimad. Siin tõusis tüli weel suuremaks. Lepitusest polnud juttugi. Nädala pärast kaebas Sagittarius Kampferbecki pääle, et see teda kirikus ülekuulamise juures hirmsaste teotanud ning nii waljuste karjunud, et nõukogu kommissjarid tema sõnu pole kuulda wõinud. Nulitsa pääle wälja olla ta kigendamist kuulnud. Siglane nõukogu pidada ilma enese pääle waatamata kohut mõistma, sest et niisugune teotus „mitte üksi superintendenti, waid ka ühtlasi Jesuse Kristuse auusse ja teotatud kiriku õnnistusesse puutumat.“

Mis nõukogu selle kaebtuse pääle mõistnud, seda ei seisja protokollides. Ainult nii palju on säält näha, et ta Kampferbecki eest seisnud ning kantslist teotamist laitnud.

Uued laimdufed superintendenti poolt tulimad nõukogu kõrnu, kes teda selle pärast 10. jan. 1599 ette kutsus ja talle kaebuste päale seletust andis.

Kaebus 1. Superintendent olla enne ja 7. jan. awalikult kaebanud, et nõukogu temale poolteise aasta eest ülekohut teinud ja kantäliste mineku ära keelanud, kuna nõukogul Lutheri sõnade järele õpetaja ameti kohta niisama wähe õigust olla kui kuraldil taewas.

Seletus. Nõukogu ei olla ühelegi inimesele, weel wähem superintendentile ialgi ülekohut teinud, sellepärast ei olla õige, kui temale niisuguseid asju süüis antawat. Nõukogu olla superintendentile jutluse pidamist sellepärast ära keelanud, et see tema wastu sõnakuulmata olnud ning mitte oma kõne üle aruandma ei tulnud. Üwalistes jutlustes ei pidada mitte kirikus käijaid teotama. Nõukogu käes olla ülem kohtumõistmine linna kirikute ja nende ametnikkude üle, piiskopi pitseri ja kirjade ning Rootsi kuningate seaduste järele.

2. Superintendent olla Saani päewal Nikolai ja uue aasta õhtul Olewiste kirikus kuningliku asemiku ja kuningl. sekretäri ning kõige koguduse kuuldes kaebanud, et tema õigused ta käest ära kistama ning et teda ülewaatajate alla tahetawat seadida ja sel wiisil teotada.

Seletus. Nõukogu ei ole kellegi käest õigust ära kiskunud ja tahab sellepärast teada, misugune bürgermeister seda teinud.

3. Siis olla superintendent uueaasta õhtul weel kuninga asemiku ja sekretäri juuresolemisel awalikult ütelnud, et kirikute, koolide ja waestemajade rahad ära saada riisutud. Kirikute ja koo-

lide sissetulek aastal olla 2000 taalrit, millest 900 ära kaduda. Selles juttuses olla ta mõisnikkude vastu hülbnud: „Antku Jumal, et meie kirikuröõwliid funinga Antiofusega oma kiriku rööwimist tunnistatsiwad.

Seletus. Nõukogu tahab teada, kes need kirikuröõwliid on. Linna wara olla kõige nõukogu liikmete walitsuse all ja linna sissetulekud nende käes. Kas need wahest maksmata jäänud kiriku maksud ei olla, mille sissenõudmine kiriku eestseisjate asi olewat. Riisugused süütõstmised pidada maha jääma.

4. Nõukogu olla ühe auusa mehe testamendi tühjaks tunnistanud ja ühes asjas laks otsus teinud. Nelja aasta sees ei olewat nii palju ülekohu üle nurisetud ja edasi kaewatud kui praegu.

Seletus. Nõukogu on igal ajal nõnda kohut mõistnud, et ta wastust anda võib. Hans Storchi testament olla õigusega tühjaks tunnistatud ja lossi pääl see otsus kinnitatud. Kes ülekohu üle kaebusi tõstnud, nende nimesid soowib nõukogu teada saada.

5. Nõukogu ei trahwivat ülesõstmist mitte, sest temal olewat omal mädanud sink soolas.

Seletus. Nõukogu ei wõi oma liikmete auu rikkumaid tegusid kannatada, nagu ta ka kõiki nuhtluse wäärt tegusi karistab, ja tahab teada, kes tema seast ülesõstjad olla ja kellel mädanud sink soolas seissta.

6. Abielu rikkumine ja kõik kõige hirmsamad patud jääda siin linnas nuhtlemata.

Seletus. Kõik sellesarnased teod, kui nad awalikuks on saanud, saanud tarwiliku waljusega trah-

witud. Ta ei teadwat Saksamaal ühtegi kohta, kus nende süütegude pääl waljum trahw olla.

7. Superint. sõimawat nõukogu liikmeid, nende wendi, sõpru, kälimehi ja nimetawat neid kõlbmata inimesteks. Nemad saawat oma pojad Lübecki ja Stockholmi, ja sellest olla küllalt, et neid siis nõukogusse ametisse panna. Odawa hinna eest ostwad raeherrad enestele lihapoodidest südameid.

Seletus. Nõukogu liikmed paluwad omale Issandalt mõistlikku südant. Lihapoodidest ei wõi niisugust südant mitte saada. Oma kõlwatust ja oma weikseid andeid peawad nad õigeks tunnistama, aga nad ei ole mitte iseenesest niisuguse kõrge ameti sisse saanud, waid õiguse teel sinna walitud. Nemad teeniwad rahwast oma annetega, nagu Sumal neile finkinud. Oma lapsi koolitawad nad jõudu mõõda ja ei igatse mitte, et nad niisugused ametid saaksiwad, kus nad wähe wõidawad, ise oma wara sõowad ja päälegi mõne inimese filmas kõige suurema põlguse all seisawad terwes linnas. Ometi hoiawad nad, et oma weikste waimuannetega walitsust mitte teotuse ja häbi sisse ei saadaks ega hukatuse sisse ei tõmbaks.

8. Siinsed käsitöölised saawad nii ära põlatud, nagu ühesgi teises Saksamaa linnas.

Seletus. Õsiteks ei sünni seda mitte; teiseks ei taeba nad selle üle; kolmandaks on neil oma tsunftid ja gildid nagu teistel kodanikudel; neljandaks lastakse neid linna asjust osa wõtta; wiiesandaks on nad isandad oma toidu juures ja kuuesandaks wõiwad nad mitmest rahwusest olla.

9. Teiste suurte linnade bürgermeistritest räägitawat wäga teotawalt. Hamburgi bürgerm. kut-

sutawat seaduse wõltsimise wõruks ja Danzigi bürgerm. laia südametunnistusega meheks, kus mees aasta otsa paadiga wõida purjutada, ilma et sadamat leiaks.

Seletus. Surnuteft peab head rääkima. Glawateft ei kõnelda ka mitte selles kohtus halba. Meie poolt aga soowitakse teada, kes niisugune wõltsimise rõngas ja kes see laia südame tunnistusega mees on?

10. Ühesgi linnas ei pea kodanikud walitsuse üle nii halwaste rääkima ega temast nii wähe lugupidama kui siin.

Dõpuotsus: Eht küll nõukogu jutluse pidajale tema koguduse karistust püha kirja sõnade järele ära ei wõi keelda, siisgi nõuab ta, et inimesed nimetpidi rahule jäetaks ning üksi puhast jumalajõna kuulutataks. Kui seda tähele ei panda, siis tahata nõukogu asja tõsisemalt ette wõtta.

Pärast seda läks Sagittarius õp. Giesebrechtiiga tüliksse. Kodanikud oliwad nende teotustest tüdinenud, mis nad teine teise wastu kantsli päält kuulutasiwad, ja wiisiwad nende tüli nõukogu ette. 28. märtsil 1600 seletas Sagittarius nõukogu ees wiimaks, et ta ennast tema seaduse alla tunnistab ning tema manitsusi kuulda tahab. Siis seletas ta pikalt, kuidas tüli tema ja Giesebrechti wahel tõusnud ning kuidas nad siis kantslite pääl edasi tülitjenud.

1. apr. 1600 pidas nõukogu Sagittariuse üle aru ja pani liikmete otsused protokollis. Üksigi liige ei olnud tema poolt. Protokollis seisab: „Tema ei ole nelja aasta sees kellegiga läbi saanud. Nõukogul on temaga palju waewa olnud. Selle mehe juures ei ole paranemist. Temale peaks ta raha

wälja maksetama ja minna lastama. Tema on rahaahne, kättemaksmise himuline ja häfiline, muidu aga hää jutluse ütleva. Temale peab kantslisse misionemise ära keelama, aga poole aasta palk veel järele maksetama."

2. apr. saadeti findikus käärkambriisse Sagitariuse juure, kus ta nõukogu poolt temale järgmised kaebtused ette pidi panema ja aru nende üle nõudma.

1. Superint. on Pühawaimu kirikus kuningl. asemiku Horni juures olemisel ütelnud, et nõukogu teda ei ole lastnud üle kolmekümne wana inimese ristida. Ta olla mõningate asjade üle suusõnal ja kirjaliselt nõukogult otjust nõudnud, aga mitte wastust saanud. — Nõukogu tunnistab, et ta ialgi pole kuulnud, et ristimata inimesi siin elada, veel vähem on ta ristimist keelanud. Sellepärast nõuab ta teada, kes need inimesed on ja kes nõukogu liitmetest temale ristimist ära keelanud. Kui see kirjase Krantsi naine olla, siis võiwat ta siin teatada, et Krants mitu kord sellepärast superint. palunud oma naist ristiusus õpetada ja ristida, aga ta pole seda teinud. Siis läinud ta Giesebrechti juurde.

2. 27. jan. on superint. Pühawaimu kirikus jälle Horni ja teiste mõisnikkude ees ütelnud: „Meie koguduses peawad kalwiinlased ja jälle ristijad sala koosolekuid ja nii suurel armul, et armama peab, et nõukogu nendega ühe teki all mängib. Wistist olla ta ennast raha eest ära osta lastnud, mispärast ta neid siin sallida.“ Nõukogu aga ei olla kalwiinlastest ega jälle ristijatest midagi kuulnud, ei nende käest raha võtnud ega mängiwat ta mitte ühe teki all.

3. 23. märtsil on superint. Nikolai kirikus ütelnud, et mõned nõukogu liikmed kümme aastat enam Issanda laual pole käinud. Sellest võida näha, mis õnne või õnnistust säärastest valitsusest tulla. — Nõukogu soovib, et superint. neid nimetaks, kes 10 aastat laual pole käinud. Kõik nõukogu liikmed ei olemat Pühawaimu, vaid muist ka Olewiste koguduse liikmed. Ja kui see tõsi olla, siis pidada superint. kahetsema, et ta pole jõudnud oma manitsustega midagi korda saata.

4. Nõukogu tahtwat teada saada, mikspärast Sagittarius minewal pühap. ja ka eile, mil ta hää terwise juures oli, mitte jutlust pole pidanud. See on laidu väärt nähtus, et superint. siis jutlust peab, kui tal lusti on ja pidamata jätab, kui tal lusti jaks ei ole. Kui nõukogu teda sõbralikult palub, õpetajaid jutlust pidada lasta, siis ta ei tee seda, vaid paneb kiriku ukseid kinni. Niisama võtawat ta konsistoriumi koosolekuteest osa, nagu ise hääks arvawat. Viimasel korral olnud tähtsad asjad ees, temale saadetud teatus koju kätte — ta pole läinud. Niisama kaebamise väärt on koolide ülewaatamine. Suurel Neljapäeval, kui poisid Jumala lauale läksivad, ei jäänud ta mitte kirikusse ja ei näinud muidugi mitte, mis poisid altari ees tegivad. Poisid peavad edespidi elumiišides ja ülespidamises paremat õpetust saama. Ka see lugu, mis minewal aastal 4. nov. sündis, on igalpool tuttav, kui laitmata rehkenduse ja kirjutuse koolmeistrile tema oma majas kaks kõrwahoopi andis ja just sel ajal, kus ta haiguse pärast ütles mitte jutlust pidada võivat. Kirikus pidi aga sel pühäl kristlikust andeks andmisest ja meenalikust ühendu-

sest jutlust saama peetud. Kuidas superint. oma armsate ametiwendadega elab, on nutuväärt ja ei maksa sellest pikemalt kõnelda.

5. 8. augustil m. a. peetud jutluses kaebas Sagittarius, et Tallinnas kõik auutundmiue ja auusmeel otsa olla lõpnud ning inimesed oma pattude pärast raskete haigustega nuheldud saada, nagu seda terwel Saksamaal, tema isamaal, leida olla. — Et nõukogu niisuguste jutluste juures mitte üksi enese, vaid ka terve linna elanikkude auusse tunneb puudutud olema, siis ei või ta siit vaikides mööda minna. Sagittarius pidada nimetama, kes need inimesed on, kelle üle ta nii rängaste kaebawat; ei võivat ta seda aga teha, nagu ette arwata, siis olla ta oma ametiõdimust teotawate kõnede läbi kirikus kurjaste pruutunud.

Nende kaebuste wastu pidi Sagittarius ennast weel seltsamal päewal suusõnaga kaitsma. Ta läks nõukogusse ja kostis jääl oma eest:

„Mis tema ametiõdimusse puutumat, jääl ei uskuwat ta mitte, et ta seadusest üle oleks astunud. Tema olla Jumala sõna kuulutanud ja sellega kaistanud, kus seda tarwiliseks pidas. Kui maawalitseja kirikus oli, ei olla ta ka rohkem tõrjelenud kui muidu. Igamees, kes kirikusse tuleb, peab hääks wõtma, mis õpetaja ütleb, iseäranis weel siis, kui tema pääl raske süükoorem lasub. — Karjase naise ristimata olekust ei ole ta kaua aega midagi teadnud, ja karjane ei olla talle ka ühtki hääd sõna annud. See olnud õp. Lambertuse asi. Nõukogu olla tänu teeninud, et ta ennast selle asjasse seganud, kuid tulnud hilja. Tema kaitsmine selle kaebuse wastu, et palju inimesi 10 aastat laual pole

käinud, et ta koolmeistrit lõõnud ja et ta mitte ära seatud päewadel jutlust ei ütlewat, olla väga nõrga jalgade pääl. — Mis ta auutundmise ja auusameele puuduse üle ütelnud, ei ole mitte selles mõttes sündinud, et nõukogu teotadada, waid et inimesi ümberpöõrmisele wiia. — Ta tunneb ära, et ta ülearuses waimustuses teifiti oleks wõinud rääkida, aga ta olla 25 aastat jutlust pidanud ja selle aja sees pole talle kusgil niisugust süüdi antud kui siin 5 aasta sees. — Laimatud inimeste nimed jättis ta ütlemata, aga küsis selle juures, kas ta nende naiste nimed wõida ära ütelda, kes talle pihitumise juures oma pattu tunnistanud? — Ta lõpetas nende sõnadega: „Mina ei ole mitte laps. waid 50 aastane mees ja Sumal trööstigu mind, et ma siin Tallinnas need sõnad pidin õppima, mis mul rääkida on. Mina protesterin ja kaeban edasi oma Õnnistegijale Jeesusele Kristusele.“

Bürgermeister laskis sindikuse nõuandmise pääle linna kodanikkude ja gildide päämehed nõukogusse tulla nõupidama, mis Sagittariusega teha. Kõik oliwad sellepoolt, et tema lahti saaks lastud. Siisgi saatis nõukogu talle oma ja linna saadikute läbi ühe väga auupakkliku kirja, milles ta teatas, et nende wahel kõik tüli unustatud olgu, mis ees on olnud. Superintendent hoitku ennaft, edespidi oma jutlustes sarnaseid asju ette toomast. Kui ta seda siisgi tegewat, siis lastawat nõukogu kõige linna kodanikkudega teda ametist lahti.

Ka see suur arm ühelt ega lahti lastmise ähwardus teiselt poolt ei teinud Sagittariust taltfaks. Juba januari kuus 1601 kaewati tema pääle nõukogu ees jälle, et ta oma jutlustes inimesi teo-

tanud. Selle pääle warsti suri ta abikaasa ning tema ise läks weel sellesama aasta suwel Saksa-
maale, kust ta tulnud.

Selle tülika superintendendi järele seisis Tal-
linnas superintendendi koht 25 aastat tühi.

Ajaloolik seakoobas.

A. G. Gestlane kaotas oma waranduse ja wa-
baduse, oma isamaa ja pea wiimseni lõpuni ka
oma elu wõeraste kätte, kes ta kallale tungisid
ja ta raske wõitluse järele wiimaks ära wõitsid.
Kui sakslastel mitte wõeraste poolt abi ei oleks
tulnud, nemad üksi ei oleks eestlastest mitte jagu
saanud. Et nemad aga ühtewiisi wõerast abi tar-
witasid, otisid ka eestlased enestele wõerast tuge.

Kes wõitsid need wõerad olla? Nende sugu-
lased liwlad olid tule ja mööga all nii kokku
sulanud, et neist enam midagi ei saanud, ja naabrid
lätlased heitsid end wastupanemata sakslaste alla
ning sõdisid siis sakslastega üheskoos eestlaste
wastu. Säär ei jäänud eestlastel muid abilisi järele
kui wenelased, kelledega nad väga hästi tuttawad
olid. Wene riigi põhjendaja Kuriš asus oma
kahe wennaga Wene riigi algul enamiste Gesti ehk
Soome-Gesti rahwa keskes. Alles pärast muutus
jee enam täieste Wenemaaks. Eestlaste keskes oli
wististe palju neid, kes Wenekelt mõistsid ja
wenelastega läbi käisid, mida juba lihtne kaubit-
semine tarwilisegi.

Ajaloo jutustatakse meile ka sagedaste, kuidas
wenelased Saksa walitsuse ajal meie maale tulid

ja sakslastega raskeid mõitlusi pidasivad. Aleksander Newski mõit Saksa rüütlite üle 1242 on ajaloo kuuluis. Peipsi jää pääl lõpetas ta Sakslaste wäe otsjani ära.

Aljalugu jutustab meile ühest teisest wenelaste sõjakäigust aastal 1498 ühe loo, mis meil iseäranis tähtjas näib olevat. Gestlased olivad siis juba täitsa alla rusutud. Nende wiimne suur wabas-tuse katse 1343 oli tühja läinud ja neid weel nõrgestanud ning sakslased elasivad nüüd niisugust priiskamise elu, mis neile enestele hukatust tõi. Tüli oli rüütlite ja waimuliste meeste wahel, tüli oli linna ja maa wahel, tüli oli sees ja wäljas piiri pääl. Igamees tahtis hästi elada, kohuse täit-misest ei olnud juttugi.

Aastal 1498 peeti Walgas maapäewa, kus selgeks tehti, et maa ennast sel wiisi ei wõi alal hoida, kuid kaitsemisest ei tahtnud keegi tarwilisel mõõdul osa wõtta. Säär tuli äkitselt sõnum, wene-lased olla Pihkwa piirilt üle tulnud, ilma et enne seda oleksivad kuulutanud. Neile saadeti sõnum wastu, et niisugune salane rahurikkumine korda ei lähe. Mis kostsivad wenelased? Nemad ütlesivad Saksa saadikutele: „Kas teie ei tea, et meie herra, meie suurwürst, kõige wägewam walitseja päikese all on ja et ta taga mere enesele linnu on mõitnud? Teie aga elate Wiwimaal nagu oma seakoopas. See maa on tema päralt ja ta tahab teid kõiki witsjadega minema fihutada.“

Saksa ajaloo raamatud kirjutawad selle was-tuse ära, ilma et tema juures peataksivad. „Ihr

¹ Seraphim, Geschichte Livlands, I. II. 295.

fitzt wie Schweine in eurem Schweinekoben“ — teie istute kui sead oma seakoopas. Selle wiimse sõna sees näib meil üks weike mõistatus seiswat, mille seletus raske ei ole. Sõna kobe ei ole Wene ega Saksa sõna, waid on ilma kahtlemata meie Gesti sõna koobas. Rust wõtsiwad wenelased selle sõna wälja ja kuidas teadsiwad nad, et sakslased meie juures halwaste elasiwad? Seda oliwad neile wististe eestlased jutustanud ja neid sakslaste wastu sõtta kutsunud. Et nad Wenekeeles seakoopa kohta sündsat sõna ei leidnud, tarwitasiwad nad Gesti sõna, ja sellega kofisiwad ka wenelased sakslastele, ning need tarwitasiwad teda edasi.

Nii waritsejiwad dieti eestlased selle Wene sõjakäigu taga, ja et wenelased nende juttu uskusiwad, seda näeme nende wastusest, mis nad sakslastele andsiwad. Gestlased oliwad wististe selle soowiga wenelaste juurde abi otsima läinud, et wenelane tema isamaa sakslase käest ära wõtaks ja Wene-suurwõrsti alla saadaks. Wenelased oliwad sellega ühes nõuus ja astusiwad nii tublil isamaa õhinal ülesse, et see nende isamaa armastusele auu teeb. Need oliwad sõjamehed, kes oma walitseja wägewusest lugu pidasiwad ja tema kiituseks lahingisse tõtasiwad. Kus need kuuljad tagamere linnad oliwad, seda nad ei nõudnud, ei teadnudgi wahest. Ruid „seakoopa“ puhastamist pidasiwad nad oma Gesti naabrite päästmiseks eneste kohuseks. Seda fundis neid nende õiglane südametundmine tegema. Ja oleks neil juba siis korda läinud, meie kodumaad Wene riigi alla saata, kui palju raskest wiletsust oleks sellest maast mööda läinud, mida ta pärast pidi kandma! 1561 läks ta enne Rootsi ning

alles 1710 (1721) Wene walitsuse alla. Ja alles
meie päiwi on uueste eestlaste ja wenelaste wahel
liginemise ja sõbrustamise jutt päewatorral ja
nüüdgi on selle alus eestlase wabadus.

Taewas targu seda saatu,

Armulikult alla waatu,

Et saaks kätte meie ajad,

Mis ei saanud aastasajad,

Et saaks wabaks kodumaa

Pääle raske, raske aa!

Tule tagasi!

J. Punišson.

Tule tagasi oh kewade,

Behme pisar, lange lillele!

Ohu õrnalt, rõõmu-roospuu,

Paula lahkelt, künnilinnu suu!

Tule tagasi, mu noorus' põlw,

Õnnetähtis helkim taewa mõlw!

Ra' mind astu weel su pinnalla

Elurada uuest algama!

Mööda kewade, mu noorus ka,

Wara waikselt warju majus ta!

Ei sa enam õnnesta sin mind —

Sest ma leinan, kaeban taga sind.

Radunud arm.

J. Punišson.

All lillede orus

Üks sireli puu,

Kus kewadel õiskas

Õrn õöpiku suu.

Mind meelitas sinna

Ta wiisakas miis,

Oh taewalisi õnne,

Mis tundsin ma siis!

Küll noppisin õisi

Siit sireli puult

Ja suudlesin armsalt

Mu lauliku huult.

Aeg närtstas ära

See sireli puu

Ja sügis surus

Mu lauliku suu.

Nüüd teisele õiskab

Mu õöpiku rind,

Mu lilleorg, sirel,

Sest leinan ma sind! —

Riikide võrdlus nende

Europa 9,826.511

Benemaa 5.427.590	Rootsi ja Norra 775.860	Austria-Ungaria 676.667	Saksamaa 544.982	Prantsusmaa 536.891
Bulgaria 96.660	Portugalia 92.575	Greekamaa 65.119	Serbia 48.590	Belvettsia 41.419
Andorra 452	Liechtenstein 159	S. Marino 59	Monako 22	

Aasia 43,510.780

Benemaa Siberimaa, Turkestani, Amurimaa, Iind, ja wajaallirigid Hiina ja Buha.	Hiinamaa oma loewaliste rahwastega 11.115.650	Inglismaa ajundus 5.244.000	Aasia-Türgi 4.100.000
☐ Prantsusm. af. 500.000	☐ Afganistan 500.000	☐ Jaapan 382.420	
☐ Oman 194.2000	☐ Kasiristan 71.000	☐ Portugalia af. 20.000	

Afrika 29,952.750

Inglise af. 5.950.000	Sahara 5.600 000	Galla ja Somali m. 4.000.000	Prants. af. 2.972 t.	Kongo riik 2.250.000
☐ Siib. af. 710.000	☐ Abessinia 508 000	☐ Lõuna Afrika rahwariit 300.000	☐ Itaalia af. 247.300	

Ameerika 39,082.500

ühisriigid 9.450.000	Inglise af. 9.300.000	Brasiilia 8 361.400	Argentini rahwariit 2.789.400
--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--

suurnuse järele. ☐ kilometrid.

ruutkilometrit suur.

Hispania
497.244

☐

Inglismaa
314 950

☐

Italia
286.589

☐

Lärgimaa

☐

Rumeenia
131.020

☐

Daani aa
39.665

Hollandimaa
33.000

Belgia
29.457

Montenegro
9.085

Luksemburg
2.587

ruutkilometrit suur.

Persia 1.645.000

☐

Hollandimaa asundus
1.475.860

☐

Siami kuningriik
800.000

☐

☐ Hispania asun.
296.000

☐ Korea 218.650

☐ Nepal ja Bhutan
218 000

ruutkilometrit suur.

Portugalia af.
2 200.000

☐

Sassa af.
2,200.000

☐

Tripolis
1.033.400

☐

Egiptuse
935,30

☐

☐ Marokko
8.12.400

☐ Oranje prii-
ritt 131.000

☐ Liberia
85,350

Swasi 18.000

ruutkilometrit suur.

☐ Mejiiko

1.946.600

☐ Pooliia
1.334.200

☐ Kolumbia
1.300.000

☐ Peru
1.137.000

☐ Venezuela 776.100	☐ Tšile 776.100	☐ Ecuador 307.300	☐ Paraguay 253.100
☐ Uruguay 178.700	☐ Hollandi aj. 130.230	☐ Hispaania aj. 128.200	☐ Guatemala 125.100
☐ Prantsuse aj. 124.000	☐ Nicaragua 123.850	☐ Honduras 119.829	☐ Kolumbia 54.070
☐ Dominika rah- wariit 48.580	☐ Haiti 28.680	☐ Salvador. 21.070	

Australia 8,970.084 ruutkilometrit suur.

Inglise aj.
8.250.000

☐ Hollandi aj.
397.200

☐ Saksa aj.
256.000

☐ Prantsuse aj.
32.000

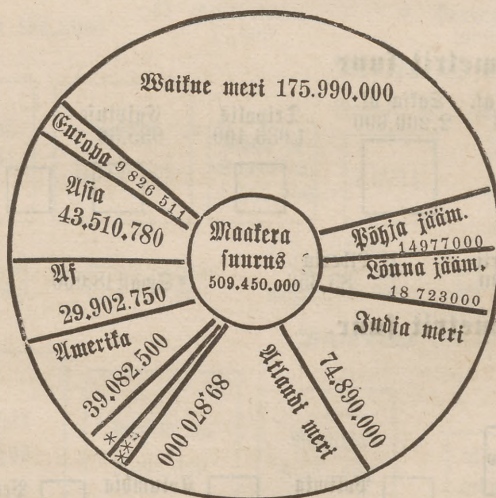
▪ Hawaii 17.000

▪ Tonga 997

▪ Samoa 2787

▪ Hispaania aj.
2600

Maa ja wee suurused ruutkilometrite järel.

*) Australia 8.970.084. **) Kõik maa 4.157.375.
Kuiwa maad, 135.500.000, veet 374.450.000.

Teatuseks.

Gesolew Politika kalender on endistest wähem. Puuduwa jao anname meie Olewiku lugejatele „Politika kirjawara“ numbrites kaasa. Kalendrid kaowad aastaga ära, kuna „Politika kirjawara“ fisu pikema aja pääle on määratud. Sellepärast loodame, et lugejad selle muutmisega rahul on.

Jurjew, 29. 10. 1898.

Olewiku toimetuš.

Печат. разрш. 8 января 1899 г. Юрьевск. Полиціѣм. Литвиновъ.

Chr. Aug. Wirkhaus.

Talurahwa tarwituste kauplus.

Jurjewis, Kaubahoowis nr. 8.

Soowitab oma suurest ladust: heringaid, Soomesilka, soola, nõõri, wankri määret, seebikiwi, sepa süsa, theed, kohwi, sukrut, riisi, manna, Saratowi jahu, tubakut, sigarid, paperosisfid, ja kõiksugust muud kaupa.

Sinnad odawad, toimetuš forralif.

Eduard Friedrich.

Kõige suurem Riia

Anru wärwikoda

ning femialine

pesuwabrik

A. Danziger

wõtab kõiksugu täiswillast, poolwillast kui ka igasugust kodus koetud riiet wärwimisele kõige uuemat moodu ja paremate wärwibega, mis wälja ei lähe, kuna iga riie enne wärwimist tubliste lambaraswast ja kangruulst masinaga puhtaks pestakse. Ka wõtan töösid wastu uhtumiseks, silumiseks, wanutamiseks, pressimiseks ja dekateerimiseks kõige odawamate hindadega.

Kõige uuemate masinate muretsmise läbi on minul võimalik kõige paremat tööd teha ja riiet otse niisuguseks walmistada, kui kõige suuremad kalewibabrikud walmistawad.

Wärwitakse ja pestakse femialiselt siidirätikutid, meeste-, naeste- ja laste riideid, ilma et neid waja oleks ülesarutada.

Wastuwõtmine Jurjewist ja ümberkaudusest

ainult

Eduard Friedrich'i juures
Riia ja Uueturu nultsa nurgal
nr. 2, Thuni mäe all.
Jurjewis, Thuni mäe all.

Õmblusmasinate ja detšimal koelude ladu

Seidumise masinate ja gumminantlite ladu

Annan seega auupakkikult maa ja linna
rahwale teada, et ma

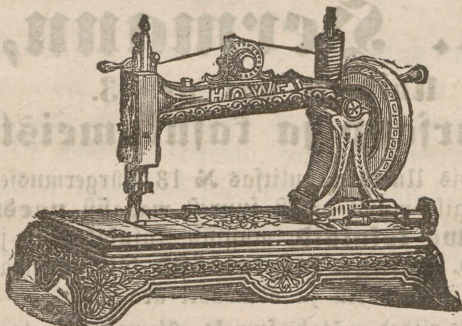
kaewu-töösid

sumel kui talwel teha wotan, tööd wõimalikult
odawaste teen ja nende eest wastutan. Ka on
minu juurest alati walmis **pumba pallid,**
wasttorusid ja muud walmis tehtud kaewu
raua kraami odawaste saada.

Kaewutegija J. Räsä,

Adress: **Jurjewis, Maarja tänawas**
(surnu aia wastu), omas majas nr. 25.

aurnga wärwimise wabrikule

Sõmblusmasinaid ja kudumisemasinaid

tõige kuulsama Amerika, Inglis ja Saksa maa wabrikute
kahe aasta wastutamise all ja

Decimal kaalusi

soowitab odawa hinnaga.

Eduard Friedrich Jurjewis, Thuni mäe all.

1891

Jurjewis, kaubahoowis nr. 26.

Jurjewis, kaubahoowis nr. 26.

Jurjewis, kaubahoowis nr. 26.

G. Günther'i

enne Martin Böckleri

wärwi pood Tallinnast

Jurjewis, kaubahoowis nr. 26.

müüb tingimata kõige odawama hinnaga kõiksugu

hädä lõnga ja kanga wärwifid,

seebitwi, willakraasfid ja kuulsaid Steiermarki terase wiinatid.

Maaldri wärwifid,

kuiwalt ja aururammuga õliga õerutud.

Wärnitsat, lakki, liimi ja pintslifid.

Seina- ja katusepappi wabriku hinnaga.

Jurjewis, kaubahoowis nr. 26.

A. Hermann,

Uueturu uul. nr. 13.

Kübarsepp ja kasufameister

Jurjewis Uueturu uulitsas № 13 Bürgermüsse kõrwal
soowitab kõigile müüa omast suurest magasist **naeste- ja**
meesterahma kasulaid, muffsifid, kasulakraasfid ja mütt-
fifid, wõtab igasugu kasutatööfid kõige uuema moodi
järele ruttu ja odawasti ära teha.

 Kasuka riided wõtab suwets ülemalhoida ta wastu-
tab selle eest, et loid ära ei sõõ.

P. l u m e a d r e s s i t ä h e l e p a n n a .

A. Hermann, nr. 13.

Rehesaar

✚ tiser ✚

Surjewis, Jakobi uulitsas nr. 40.

Mööbli ja puufärgi magasiin

Mina soowitan oma walmistatud mööblid, mis kõigeparemast materjalist ja hästi tehtud on. Wal-
mis on igal ajal saada: kapid, kummutid, lauad,
kõiki seltsi woodid, sohwad, toolid, kassetid jne. Was-
tutan alati oma hää töö eest. Wõtan kõiksugu minu
ametisse puuduwaid töösid odawalt ja ruttu toime-
tada, ka mõtan **polstertamise ja treimise töö**
pääle tellimisi wastu.

Olen oma walmis puufärgi fogu palju suuren-
danud. Walmis on igas suuruses kõige lihtsamast
kuni kõige toredanini saada.

Jakobi uul. nr. 40.

J. M o r i k

Wallikraami uul., Parklay platsi
ääres, nr. 1.

soowitab omaist suurest ladust kõiksugu

Puusärkisid

n a g u :

Metallist
saare=

tamme= ja
pärna puust

Kõige odawama hindadega.

Soowimise järele kõiksugu riidega üle tõmmatud.

Linna ja maa rahwale palume oma lahtust ja palume
endist usaldust alles hoida. — Kõik puusärgid saawad soowi
pääle kindlaste seest pigitatud. — Telegrammi ja kirja teel
wõib lirstu pikkus ja riide wärm teada antud saada. —
Kõik tellimised saawad ruttu täidetud. — Palume wanu ja
uusi sõpru ostma tulla.

Palume adressi õigeste tähele panna
M. Soskin

Jurjewis, Uueturu nül. nr. 20.

Mosfi trahteri wastn,

suur

uuride kauplus ja töötuba

ajutatud 1870 aastal,

soowitab lõikjuguheid tasku- ja seinatellafid juures walfawalikus, kõige kuulsamatest wabrikuteft kõige odawamate hindabega, lõikjuguheid uuri fettiifid, wõtmeid, herloffifid kullast, hõbedast ja muust metallist. Pääle selle parandatafse lõikjuguheid tellafid ja toimendatafse lõik uurmaakri tööfid ruttu, hästi ja odawaste — Kaks aastat wastutan oätetud unte ja parandatud uuride ja tööde eest, mis äle täht autafse. Palume lahleste waatama tulla. Plateriind kuld uurid.

Uurmaakri meister **M. Soskin.**

K. Näkk

kübarsepp ja kasufameister,

Jurjewis (wanast J. P. P a h r s),

Uueturu nül. nr. 24, Pahrsti majas,

soowitab kõigile müüka omast suureft magasiif

meeste ja naisterahwa kasufaid,
muffiifid, kasufakraefid ja mütsiifid

ja wõtab igasugu **kasuka tööfid**

kõige uuema moodi järele ruttu ja odawaste ära teha.

Kasufaid wõtab suiks älewele hoida ja wastutab loide ära-
 sõumise eest

Suur hõbe

auraha.

Carl Häckenschmidt'i auruga wärwimise wabrik.

Alutatud 1832 aastal

Jurjewis, Koatsareti uulitsas nr. 1—7., Jurjewis.

Kraasimise wabrik

une suure täieliku sisseseadmisega, et igaks warsti lorda saab ja mitte tähtsaj tagasi sõtta ei pruugi.

Ketramise wabrik

äraproowitud kõige paremate, uuemate masinatega sisseasetud, nõnda et võimalik on kõige peenemaid ja kõige jämedamaid ühetaolisi lõngasid tebrata. Korrutamist toimetatakse 2, 3, 4, 5 ja 6 keeruliseks.

Kudumise wabrikus

saab igat kirja moodi 1 kuni 3 arsinat laia riidet ja ilma keelõmbluseta igas laiuses suureb rätitud teetud.

Wanutamise

aurujõul, kõitjuga teha kangaste ja rätikut juures, saab kõige paremat viisil tehtud ja on võimalik toodud tööd veel seltsamalt päewal kätte saada.

Willased ja poolwillased kodukoetud eht poeritised saawad tükides eht ka ter eht kõige ilusamalt wärwitud ja delateeritud, nõnda et uendesse (wihma) plekkid ei teki ja lüü ära ei kao.

Siidist ja poolsiidist kleidid, rätitud ja pitsid saawad kõige ilusamate wärwidega wärwitud ja kunstiteel rohitud peetud ja ilutöös kõige kenamalt kaunistatud.

Terwed palitud ja muud riided saawad nii wärwitud, et pärast märja ega kuitwa läbi eennast loiku ei tõmba.

Lõikiteid willu ja willast lõnga wärwitu kõigis eht wärwides ja igas karwas.

Riitete trakkimist willaste, poolwillaste ja siidtrakkute pääle toimetand kõige uuemate ja ilusamate kirjadega.

Linaferiide wärwimist ja trakkimist kardinade ja kangaste pääle. Siinise põhjaga, toimetand nii, et nad sügugi ei pleegi.

 Müüdsed hinnad on endistest hindadest odawamad.

Kõige paremat

toobi õlut
laua õlut
m õ d u
limonadi
ja selterssi

soowitan omast suurest õllewabrikust.

K. N u r k

Gildi uul. nr. 4.

S. I. Rybolowsky nahawabrik ja kauplus

Jurjewis, kaubahoomis nr. 19.

Soowitab kõiksugust talla- ja pastlanahka Peterburi, Warshawi ja oma wabrikutest, saapa sääri, päänahku, meeste ja naiste gamasshi päänahku. Kõiksuguseid seremeid, rihmasid, rangiroomi, wiltisid, saapaid, nõõri, peenet nõõri (Bindfa-
den), roguskit, wantri määret jne.

Tähtjas piibumeestele!

Sellega annan kõigile piibumeestele auupakkisult teada, et minu juures suure väljavalitus mitmesugusid

piipusid

saada on. Niisama tehtakse ka kõik muud **treiali tööd** hästi ja odawalt ning parandatakse päewa- ja wihmawarjusid.

Treialmeister **S. Peterson,**

treialmeistri S. Brauni järeltulija, Holmi uul. nr. 9, Faure wastu.

IV. Tööstikunäitus.

V. Tööstikunäitus.

Muuhinnaks
kõige kõrgem hind

Kuld aauraha

Jurjewis 1893 a.

Jurjewis 1898 a.

„Tivoli“

aktsia seltsi

õlle ja mõdu pruulikoda

ning puhastamise maja

Jurjewis.

Viina ja piirituse puhastamine,
napsi ja likööri wabrik.

Otschischina I^a Wene- ja väljamaa weinid, schampanjer, konjak,
arrak, rumm.

Tubakat, paberossid ja sigarid

Kauplus Rüütli uul. nr. 9.

Wabrik

Tähtwere uul. nr. 52/58.

Klempnermeister
Wilh. A. Weber,

Mäe nül. Nr. 1, Jurjewis,

wõtab oma pääle iseäranis kõilsugu raudplekist katuse tegemist, wihamawee rennide, torude, korfnate tuulelippude ja nende aluste walmistamist ja ülespanemist.

Teeb igasugu

piimataallituse riistu

doppelt tinutatud teras plekist, kui ka supeluse. (Bade) wannisid j. n. e.

feeduriistad, theemafinad, kastrulid
j. n. e.

jaawad kõigeparemini tinutatud ja parandatud, kui ka uuest ümber tehtud.

Suuremad tööd maal, nagu:

firiku, härberide ja kohtumajade

katused

teen korralikult ja wõimalikult parajate tingimistega.

Ka on minul hulk tunnistusi minu töö hääduse üle ette näidata.

Auupakkikult

Wilh. A. Weber,

Klempnermeister

Mäe nül. nr. 1, Jurjewis.

Kunstvärwi ja keemika-pesukoda **L. Bollmer**

Jurjewis, Kalda uul. nr. 4.

asutatud 62 aasta eest.

hõbe auruha 30. augustil 1898.

Sowitan kõitsugusid wärwimise töösid, willast, poolwillast kui ka kõitsugu teist riiet saab säälamas kõige uuemate mooduliste eht wärwidega kõige odawa hinna eest lühikese aja sees korralikult wärwitud ja puhastatud. Kõik riie saab sääl wanutatud, presfitud, raamide pääle tõmmatud ja dekateeritud. Igasugused meeste ja naesterahwa ülikonnad saawad arutatud kui ka arutamatas olekus kõige lühema aja sees kunstlikult puhastatud ja wärwitud. Must-riid suures wäljawalikus on anustatud tellijatele näha.

Wastuwõtmise kohad on: Jurjewis, Kalda uulitsas № 4, Raatuse uul. № 15, Ueturu ja Aleksandri uulitsa nurga pääl № 11, Jõgewal waksali juures herra Rabal. Tapal waksali juures hra kaupmees Eller.

Auupaiklikult

L. Bollmer.

K a a r m a wiinakontor

ja
— likööri wabrik —

Jurjewis, kiwisilla otsas.

Abikauplused : { Peterburi uul. nr. 99.
 { Jakobi uul. nr. 15.

Kaarma wiin on kõrge annhindadega kroonitud
ja on kõige parem siin maal valmistatud wiinadest.

Joh. Gletschaltz. kullassepp

Jurjewis, Uueturu uul. nr. 10.

Suur ladu kuld- ja hõbeasju kui:
käerõngad, brošhid, kihluse- ja laulatuse-
sõrmused j. n. e.

Kõiksugu graweerimise tööd,
kui ka tellimised ja parandamised saavad
ruttu ja korralikult tehtud.

== Surjewis, Suurel turul, nr. 8. ==

Peterburgi magasin

Suur Eesti rahwa riiete ja walmis riiete kauplus.

Soowitame igal ajal oma auustatud osijatele odawa ja kinblate hindadega kōit.
sugu pruundi ja leerilaste ehteid, meeste ja naeste kasuta riidet, püksid, kraenahku, lõime
ja suuri willaseid ning siidi rätikuid jne.

Walmis riiete ladus

(Abtheilung) tehtakse tellimise pääle
meeste kui ka naesterahwa riideid,
nagu ülijakid, palitud, kasukad jne.

walmistatakse odawaste ja korra pärast. Auupakkimust

R. Filchmann & Co. Surjewis, Suurel turul nr. 8.

C. I. Pesta.

Jurjewis.

Lukusepa töökoda **graniti ja marmori lihvimine.**

motori jõul ja kõige uuemate masinatega.
asutatud 1885 aastal.

Hauakiwide ja mälestuse-sammaste valmistamine kõigist prungitawatest marmori ja graniti feltsidest. Ristid, kiwisambad (obeliskid), raua-tahvlid ja mälestuse-tahvlid.

Graweerimised ja päälkirjad

walmistatakse kõigi kiwifeltside ja metallide sisse. Pääle selle walmistatakse kõige odawamate hindade eest: haudade ümber uuemate muustrite järele mitmesuguseid taotud rauast aidasid 1 rbl. 50 kop. saadid jala päält ja kallimad, wärwitakse ja seatakse üles, niisamuti tehakse ka kõiksugu rauast taotud mööblid, fängisid, laudu ja kõiksugu trelmise töösid, wankri telgesid jne., mille pääle tellimisi palutakse üles anda.

Tellitud tööd joonistuste järele saawad korralikult ja ruttu tehtud.

Wabrik ja ladu

Maarja uul. nr. 21/23,

wastu Cesti kiriku aida.

Mus Riia wärwija

Surjewis, Raatuse uul. nr. 18—20.

palwemaja wästu, omas majas.

Selle pääle waadates, et wilja ja muude produktide hinnad wäga odawad on, mille läbi raha puudus on tõusnud, olen mina kõigepoolse soowi pääle oma auustatud töötarwitajate poolt wärwimise hinnad 1 januarist 1899 järgmiselt alandanud:

Wanutamise, wärwimine ja pressimine	10	fop.	küünar
Wanutatud riiete wärwimine ja pressimine	10	"	"
Wanutamata riiete wärwimine ja pressimine	8	"	"
Wanutamise ja pressimine	4	"	"
Raamimine ja pressimine	3	"	"
Pressimine üksi	2	"	"
Siidi rätikute wärwimine eht pejemine	25	"	tüft.
Horutatud naister. undrutute mustaks wärwimine	15	"	laib
Rõige teiste wärwidega	20	"	laib
Trükkimise eest on iga laiade päält	10	"	rohtem
Willase lõnga wärwimine nael	15	fop.	pääle
Sinase lõnga wärwimine nael	20	fop.	

Wõtan ka lõikjugu meeste ja naesterahwa riideid harutatud ja harutamata olekus wäga odawa hinnaga wärwida.

Willu wõetakse kraasida 5 fop. nael.

Kraasida ja ledrata . 14 " "

Ülemaal nimetatud hinnad on wärwimise eht pressimise korral jamaise riide päält arwatud, mis mitte laiem ei ole kui 1³/₄ küünart. Wanutamise korral wõib riie tats küünart lai olla.

Et mina aga fiksigi oma nii odawate hindadega edasi töötada wõiksin, mis üksnes selle läbi võimalik on, et mulle auustatud tödand-jate poolt palju tellimisi tuleks. Oma wabriku suurendamise läbi on mul võimalik lõikjugu tellimisi hästi ja ruttu walmis teha. Walmis tödest on igale ihale proowid wabrikus näha. Wärwimisjeks tarwitan üksnes kõige paremaid wärwitsid, mis minul 20 aastase tegewuse jooksul oma ja wäljamaal tuntud on ja wärwimisjeks prungitakse.

Et minul kõigest üks ainus wästuwõtmise koht Raatuse uul. nr. 18 on, sellepärast palun minu adressi hästi tähele panna ja mitte üle uulitsa olewa wästuwõtmise kohta silbi läbi, mis ammugi jurnud wär-wija Bollmeri nime kannab, ära wahetada.

Rõige suurema auupakkumisega alandlikult

G. Bernstein,

wärwimise töötoa omanik.

Rõndke kõigi piimatalituse masinate ja riistade üle meilt teatust!

Leopold Jacobson

Tallinnas. Rataskaewu ja Piika uul. nurga pääl, Tallinnas.

Piimatalituse, masinate ja tar-
wituste kaubamaja

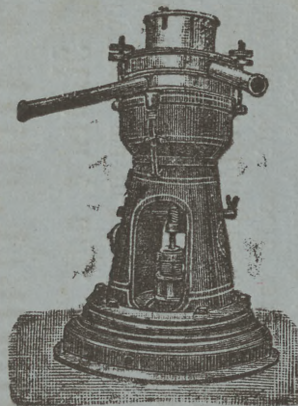
soowitab

Aleksandra-Balance koorelahutajaid

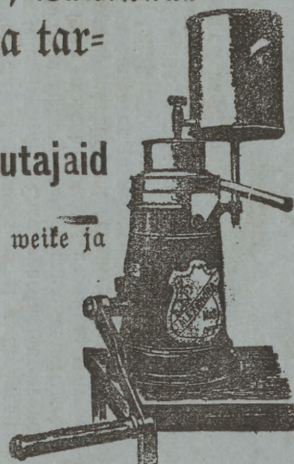
(läe-, hobuse- ja aurujõul).

Ülisoovitaw igasse piimatalitusesse, weike ja
suurepõllupidajale. Masina suuruse järele
toorib tunnis 60—1200 toopi piima.

Sihtne töötamine ja puhas toorimine.
Kindel ja hädaohuta töötamine. Trumm on
ilma talbrifuta ja ilma ühegi lahtise lisa-
tükita. Kõige paremad tunnistused on tea-
duslistelt ja tegelistelt proovijatelt ja töö-
tajatelt igal ajal ette näidata ja uuemal
ajal kõige paremaks piima toorimise masi-
naks tunnistatud.

„Aleksandra-Balance“
piima toorimise masin
hobuse ehl aurujõuga.
Esimeste aunuhindatega kroon.

„Aleksandra-Balance“
piima toorimise masin käejõul
Esimeste aunuhindatega kroon.

Soowimise pääle saadame hinnakirjad hinnata kodu kätte!

Kõik tagawara jaod alati ladus saadaval.

Spetsiaalsed teadm. täidetakse tuttu ja hõrrasikult.